

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Personální
Oddělení Finanční a ekonomické informace

INFORMACE Odborné knihovny MF

Přehled dokumentovaných článků
z českých a zahraničních odborných časopisů

5/2009

Duben

Informace Odborné knihovny MF
Dokumentační a informační bulletin
Řada: **Přehled dokumentovaných článků z českých a zahraničních odborných časopisů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí, Odbor Personální
Oddělení Finanční a ekonomické
informace

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

M. Beránková, Ing. K. Gubová,
Mgr. J. Machonský, A. Mazaná,
Mgr. A. Sahánková, Mgr. M. Tichá,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN:

1803-6376

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257042259
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, Odbor Personální
Odd. Finanční a ekonomické informace,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257042588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 30.4.2009
Vychází zpravidla 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)
http://www.mfcz.cz/cps/rde/xchg/mfcz/xsl/kniha_aktual.html (internet)

Do čísla přispěly: M. Beránková,
Ing. K. Gubová, A. Mazaná,
Mgr. A. Sahánková, V. Šťastná,
Mgr. M. Tichá, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou další číslo našeho periodika, které Vám přináší aktuální informace z širokého spektra českých a zahraničních odborných časopisů.

V přehledu jsou zpracovány články za poslední období (měsíc březen). Vzhledem k různým opožděným dodávkám, darům a různé periodicitě se mohou v dokumentaci vyskytnout i starší čísla časopisů.

Informace s tímto přehledem vycházejí 1x měsíčně a jsou pro Vás dostupné v tištěné podobě na sekretariátech odborů a v elektronické podobě včetně archivu na intranetových stránkách odborné knihovny MF na adrese: <http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>

V tomto čísle jsou z českých titulů podchycena např. témata: spolupráce při vymáhání daňových pohledávek v EU, modelová smlouva OECD a její revize, selekce důkazů prováděná správcem daně, sociální stát a jeho konkurenceschopnost v globálním světě, rizika oddalování vstupu ČR do eurozóny, změny daňových předpisů od 1.1.2009, přístup na finanční trh a nerovnost kapitálových příjmů (v angl. jaz.), interpretace ukazatelů makroekonomické statistiky, mimořádný summit zemí EU ke sjednocení postojů k řešení krize, navrhované nařízení EU o ratingových agenturách, rozpočtová pravidla (změny územních rozpočtů), zadluženost obcí, zdanění nemovitostí ve vybraných zemích (srovnání), příjmy obcí podle velikostních skupin (porovnání), vládní dluhopisy.

Ze zahraničních zdrojů pak upozorňujeme např. na články z německého tisku týkající se zákona o novém uspořádání a modernizaci zákona o státní službě, nařízení o profesních kariérách ve státní správě, vytváření webové databáze informačních povinností ze zákona, podnikových penzijních fondů, navrhovaného zvýšení daní u vysokých příjmů, dopadu finanční krize na účetnictví, plánu na zestátnění banky Hypo Real Estate, zdanění zemního plynu, zákona o vyvlastnění a nového oceňování nemovitostí. Z anglicky psaného tisku doporučujeme články o dopadu globalizace a integrace rozvíjejících se ekonomik na nabídku pracovních sil ve světě, o trestných činech spojených s daní z příjmu a o reakci vlády ve Spojených státech v letech 1998-2007, o britské spolupráci veřejného a soukromého sektoru a o vývoji nezaměstnanosti ve světě.

V další části Informací Vám nabízíme **překlady**: MMF varuje před zátěží, které je vystavena východní Evropa, Inkasovat daně a rozdávat almužny (kritický komentář k opatřením spolkové vlády na podporu konjunktury) a Ne uspěchanému vstupu do eurozóny.

Přejeme Vám, abyste v našich Informacích našli to, co potřebujete.

Mgr. A. Sahánková
VO 303

UPOZORNĚNÍ

Nové časopisy v Odborné knihovně MF

Poradce EXTRA – Stanoviska a pokyny MF

Příloha měsíčníku PORADCE. Časopis se podrobně zaměřuje na vybrané téma – stanoviska a pokyny MF. Publikuje vybrané materiály z Finančního zpravodaje Ministerstva financí.

Vyd.: Český Těšín, PORADCE 2009 –
Periodicita: nepravidelná

PPP Bulletin

Periodikum informuje o aktuálních projektech, legislativě, konferencích a ostatních zajímavých informacích z prostředí spolupráce veřejného a soukromého sektoru z ČR i zahraničí.

Vyd.: Praha, Asociace PPP 2005 –
Periodicita: 4x ročně

Daně a účetnictví v otázkách a odpovědích

Časopis je zpracovaný formou odborných odpovědí na dotazy z praxe. Usnadňuje a urychluje orientaci v oblasti daní a účetnictví. Odpovědi jsou zpracovány daňovými poradci a odborníky z Ministerstva financí a finančních úřadů.

Vyd.: Praha, Verlag Dashöfer (2007) –
Periodicita: 12x ročně

GRAND BIBLIO: Časopis pro čtenářskou veřejnost – o knihách ze všech stran

Časopis zaměřený na oblast knižní kultury. Informuje o činnosti knihoven, o tvorbě knih, jejich produkci, prezentaci a prodeji. Obsahuje informace o aktuálním dění v těchto oblastech, statistiky, ale i čtení pro nejširší veřejnost. Přináší rozhovory s populárními osobnostmi, původní reportáže o všem, co se týká knih, knižní novinky a novinky z oblasti multimédií.

Vyd.: Praha, Grand Price, 2007 –
Periodicita: 12x ročně

Nové elektronické periodikum na www stránkách Odborné knihovny MF na intranetu

Čtrnáctideník

Bulletin Čtrnáctideník vydává občanské sdružení CEVRO – Liberálně konzervativní akademie v Praze. Obsahuje krátké analýzy zpracované odborníky k tématům projednávaným v obou komorách českého parlamentu a k dalším aktuálním problémům. V pdf formátu je od čísla 1/2007 k dispozici na adrese:

<http://www.cevro.cz/cs/publikace-cevro/ctrnactidenik> .

Media Monitoringy

Na stránkách Odborné knihovny MF je pro Vás připraven nový speciální monitoring na téma Pracovní právo (zdroje: tištěná média, televize a rozhlas, Agenturní zpravodajství a internetové servery), který naleznete v sekci Monitoring médií a na adrese: <http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	5
Daně.....	5
Ekonomické vědy. Ekonomie	14
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	14
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	22
Informatika. Počítače	27
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	27
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	27
Podnik a podnikání.....	28
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	29
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	31
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	31
Právo.....	33
Statistika. Demografie. Sociologie.....	34
Účetnictví	34
Veřejná správa.....	36
Veřejné finance. Rozpočet	36
Životní úroveň	38
Ostatní.....	39
Zkrácené překlady odborných článků	40

Daně

Vilém Tanzer

Aktuální otázky spolupráce při vymáhání daňových pohledávek v rámci EU

Daně a finance, Sv. 17, (2009) č. 1-2, s. 10-15

Aktuální změny právní úpravy spolupráce při vymáhání daňových pohledávek v rámci EU (směrnice Rady č. 2008/55/ES, nařízení Komise č. 1179/2008/ES). Základní zásady a instrumenty pomoci při vymáhání daňových pohledávek, organizace poskytování pomoci při vymáhání, postavení dlužníka, připravované legislativní změny.

Henrik Hammar, Sverker C. Jagers, Katarina Nordblom

Attitudes towards tax levels : a multi-tax comparison

Postoje k výši zdanění : srovnání více druhů daní

Fiscal studies, Vol. 29, (2008) No. 4, p. 523-543

Příspěvek zkoumá názory Švédů na výši daňové zátěže. Sleduje jedenáct různých daní a zjišťuje, vůči kterým mají švédští daňoví poplatníci největší averzi, které jim vadí nejméně a jaké jsou příčiny těchto postojů. - Pozn.

Stanislav Machek

Bankovní opravné položky z pohledu daně z příjmů

Bankovníctví, Sv. 17, (2009) č. 1, s. 20-21

K problematice tvorby a použití, resp. rozpouštění bankovních opravných položek z pohledu daně z příjmů (resp. zákona o rezervách). Opravné položky k pohledávkám z úvěrů a k tzv. nevýznamným pohledávkám, odpis pohledávek. Doplněno postřehy z praxe.

Christoph Spengel

Bilanzrechtsmodernisierung - Zukunft der Steuerbilanz

Modernizace bilančního práva - budoucnost daňových bilancí

Finanz-Rundschau, Jg. 91, (2009) Nr. 3, S. 101-113

Příspěvek analyzuje vhodnost mezinárodních účetních pravidel IFRS jako východiska pro určení zisku pro daňové účely v zemích EU. Zkoumá přitom důvody většího prosazování IFRS, zejména souvislost se snahou Evropské komise o vytvoření společného vyměřovacího základu pro korporační daň v rámci EU i se snahou o modernizaci účetnictví v Německu. - Pozn. -- K tématu viz též další příspěvky tohoto čísla časopisu vztahující se k přednáškám na 29. berlínských daňových rozhovorech (29. Berliner Steuergespräche).

Marie Prochásková

Celní a daňové příjmy v roce 2008

Clo-douane, Sv. 43, (2009) č. 2, s. 6-7

Přehled celních a daňových příjmů vedených na účtech celní správy k 31.12.2008; přehled výše příjmů jednotlivých daní, spotřební daně vnitrostátní vybrané celní správou a příjmy vybrané v rámci dělené správy (pokuty atd.) - vč. meziročního porovnání s rokem 2007.

Petr Gola

České daně rychle klesají

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 2, s. 30-32

Komentář k Tax Misery Index 2008, který každoročně sestavuje časopis Forbes. Autor konstatuje, že daňové zatížení se ve vyspělých zemích postupně přesouvá z přímých daní na daně nepřímé, hodnotí zdanění v ČR (a její postavení v indexu daňové "mizérie"), pozornost věnuje také Francii a Skandinávii. Krátce k dani z přidané hodnoty v zemích EU. - Tab.

Martin Rojko

Dane z majetku zatiahli za brzdu

Trend, 2009, č. 6, s. 58-59

Stagnace sazeb daní z nemovitostí v SR od roku 2009.

Pavel Všečetka

Daňová exekuce prodejem nemovitostí

Daně a finance, Sv. 17, (2009) č. 1-2, s. 3-10

K problematice daňové exekuce prodejem nemovitých věcí. Pojem daňová exekuce, právní úprava (zákon o správě daní a poplatků). Exekuční příkaz, ustanovení soudního znalce, dražební vyhláška a dražební jednání, uspokojení pohledávek.

Robert Thomas Kudrle

Did blacklisting hurt the tax havens?

Poškodilo daňové ráje zařazení na černou listinu?

Journal of money laundering control, Vol. 12, (2009) No. 1, p. 33-49

Cílem příspěvku je ověřit pravdivost všeobecného přesvědčení, že zařazení na černou listinu tak, jak je praktikuje OECD a FATF, ovlivňuje objem finančních aktivit spojených s daňovými ráji. Studie však na základě zkoumání 38 jurisdikcí žádnou výraznou a konzistentní souvislost nezjistila. - Pozn.

Alexander v. Wedelstädt

Die Änderungen und Ergänzungen im Anwendungserlass zur Abgabenordnung durch das BMF-Schreiben vom 2.1.2009

Změny a dodatky v prováděcím výnosu k poplatkovému řádu na základě přípisu Spolkového ministerstva financí z 2.1.2009

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 6, S. 254-256

Mezi změnami a dodatky německého poplatkového řádu mají zvláštní význam především pokyny týkající se: oznamovací povinnosti v případě praní peněz, boje s terorizmem a financování terorizmu (v kontextu daňového tajemství), nové úpravy a upřesnění k dotazu na konto, oznámení správního aktu daňovému dlužníkovi, předběžného stanovení daně atd. - Pozn.

Wilfried Mannek, Andreas Jardin

Die neue Grundbesitzbewertung

Nové oceňování nemovitostí

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 7, S. 307-315

Německý zákon o reformě daně dědické nově (typizovaně) upravuje oceňování nemovitého majetku. Příspěvek přináší podrobný přehled oceňování jednotlivých druhů nemovitého majetku. K možnosti resp. povinnosti daňového poplatníka prokázat daňové správě nižší obecnou hodnotu. Identita obecné a tržní hodnoty (z pohledu daně dědické/darovací). Oceňovací řízení, řízení o věcné hodnotě atd.; příklady. - Pozn.

Konstantin Lozev

Direct taxation in Bulgaria - two years after accession

Přímé zdanění v Bulharsku - dva roky po vstupu

European taxation, Vol. 49, (2009) No. 2, p. 72-77

Popis nejnovějších změn v zákonech o přímých daních v Bulharsku, zejména pokud jde o sladění těchto zákonů s právem ES. - Pozn.

Sijbren Cnossen

Do drinkers pay their way in the European Union?

Vyjdou alkoholici v Evropské unii s penězi?

FinanzArchiv, Vol. 64, (2008) No. 4, p. 508-539

Příspěvek zkoumá z ekonomického pohledu problematiku spotřeby alkoholu v zemích Evropské unie. Věnuje se zejména otázce optimálního zdanění alkoholu, příp. vlivu výše zdanění na rozhodování o jeho spotřebě. Upozorňuje přitom na přetrvávající rozdíly mezi starými a novými členskými zeměmi

EU a uvádí přehled výše spotřební daně na alkohol v roce 2008. Zabývá se i sociálními náklady spojenými s alkoholismem a jejich zohledněním při regulaci a zdanění. - Pozn. -- Příspěvek ze symposia o zdanění a regulaci alkoholu, tabáku a hazardních her konaného pod záštitou Evropské komise v září 2007.

David Forrest

Gambling policy in the European Union : too many losers?

Problematika hazardního hráčství v Evropské unii : příliš mnoho poražených?

FinanzArchiv, Vol. 64, (2008) No. 4, p. 540-569

Příspěvek z pohledu veřejných financí vyhodnocuje změny, které zaznamenává sázkařský průmysl v zemích EU (větší společenskou akceptaci, nárůst počtu patologických hráčů, globalizaci trhu a oslabování regulačních možností státu aj.). Upozorňuje na rozdíly při fiskálních analýzách hazardního hraní a dalšího rizikového konzumu (alkoholu, tabáku). Seznamuje s výší zdanění v EU a zkoumá efektivnost zdanění sázkařského průmyslu. - Pozn. -- Příspěvek ze symposia o zdanění a regulaci alkoholu, tabáku a hazardních her konaného pod záštitou Evropské komise v září 2007.

H. Wayne Cecil, Raymond L. Placid and Carl Pacini

Income tax crime and government responses in the United States 1998-2007

Trestné činy spojené s daní z příjmu a reakce vlády ve Spojených státech v letech 1998-2007

Journal of financial crime, Vol. 16, (2009) No. 1, p. 97-106

V poslední studii americké daňové služby IRS jsou nedoplatky na dani z příjmů fyzických osob odhadovány na 245 mld. USD za rok. IRS vyvinula sedm programů, jejichž prostřednictvím zjišťuje mezery v placení daní. Příspěvek se zaměřuje na efektivnost těchto programů a konstatuje překvapivě malý počet případů trestního řízení vzhledem k uváděné výši daňových nedoplatků.

Donata Riedel

Industrie fürchtet Vorstoß der EU für höhere Steuern auf Erdgas

Německý průmysl se obává tlaku EU na vyšší zdanění zemního plynu

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 52 (16.3.2009), S. 3

Revize evropské směrnice o minimálním zdanění energií; ke snahám EU harmonizovat (s ohledem na ochranu klimatu a jednotný vnitřní trh) dosud rozdílné zdanění energií. Minimální daňové sazby pro veškerá paliva využívaná konečnými spotřebiteli platí v EU od roku 2003, přičemž v Německu se sazby tradičně pohybují relativně vysoko i nad sazbami stanovenými EU. K otázce zohlednění komponentu CO₂ v dosavadních energetických daních z hlediska 1) cenové zátěže pro podniky a domácnosti a 2) jeho zohlednění v nové minimální dani, vzhledem k tomu, že podniky jsou již dnes povinny kupovat emisní certifikáty.

Axel Schrunner

Krankengeld kann teuer werden

Nemocenská se může prodražit

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 35 (19.2.2009), S. 6

Podle rozhodnutí Az.: X R 53/06 Spolkového finančního dvora může nemocenská (vyplacená zákonnou nemocenskou pojišťovnou) zvýšit osobní daňové zatížení z titulu daně z příjmů: účelem rozhodnutí je zabránit, aby čistý roční příjem v případě resp. včetně sociálních plnění nepřesáhl příjem pracujícího daňového poplatníka ve srovnatelných poměrech - dle daňového zákona pro rok 2008 jsou sociální pokladny povinny informovat finanční správu o vyplacených plněních.

Friedrich Klenk

Landwirtschaftlicher Betrieb und Gewerbebetrieb des Pauschallandwirts

Zemědělský podnik a živnost zemědělce v režimu daňového paušálu

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 58, (2009) Nr. 3, S. 79-83

Příspěvek zkoumá právní rámec problematiky průměrné sazby obrátového zdanění (§ 24 zákona o dani z obrátu) a společného režimu daňového zemědělského paušálu pro zemědělské výrobky. Jde o náhradu DPH zaplacené při nákupu zboží a služeb zemědělci, na něž se vztahují tyto režimy. - Pozn.

[Michal Radvan]

Mezinárodní komparace zdanění nemovitostí

Obec & finance, Sv. 14, (2009) č. 1, s. 54-55

Porovnání zdanění nemovitostí ve vybraných evropských zemích (Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Itálie, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Španělsko, Švýcarsko, Velká Británie). - Zpracováno dle publikace Radvan, M. : Zdanění majetku v Evropě, 2007.

Pavel Kyselák

Mezinárodní zdanění s Novým Zélandem

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 1, s. 35-39

Komentář ke Smlouvě mezi Českou republikou a Novým Zélandem o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů, která vstoupila v platnost 29. srpna 2008 (provádět se začala 1. ledna 2009). Autor nejprve stručně seznamuje se strukturou smlouvy, dále se pak věnuje některým jejím vybraným článkům (stálá provozovna, zajištění daně, příjmy z dividend, příjmy z úroků, osvobození od daně, licenční poplatky apod.). Pokyn D-286.

Danuše Nerudová

Modelová smlouva OECD a její revize v červnu 2008

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 2, s. 45-52

Struktura Modelové smlouvy OECD. Revize modelové smlouvy v červnu 2008 (podrobněji např. k řešení dvojího rezidenství společností, k alternativnímu ustanovení o vzniku stálé provozovny při poskytování služeb, ke změnám týkajícím se nemovitostních investičních fondů, licenčních poplatků, zákazu diskriminace apod.).

Daniel Delhaes, Donata Riedel; Franz Müntefering

Müntefering plant höhere Steuern : "wir müssen Solidarität bei den Reichen einfordern"

Müntefering plantu vyšší daně : "musíme po bohatých vyžadovat solidaritu"

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 47 (9.3.2009), S. 1, 5

Šéf SPD prezentuje své (předvolební) daňové plány resp. zvýšení daní u vysokých příjmů s odkazem na zachování akceschopnosti státu - požadavek sanace rozpočtu cestou omezení výdajů koliduje s nezbytností masivní investice do vzdělání - proto je nutné vyžadovat solidaritu bohatých. K maximální sazbě zdanění vysokých příjmů; odmítavé stanovisko CDU a CSU ke zvýšení daňové zátěže vysokých příjmů.

Zdeněk Burda

Nad daňovým přiznáním k daní z příjmů právnických osob za rok 2008

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 2, s. 21-27

Stručně k novému tiskopisu daňového přiznání (a odlišnostem oproti předcházejícímu), dále k některým změnám - zejména k nutnosti dodržování závazků (problematika je ilustrována na několika příkladech). Doplněno vzorem vyplněného daňového přiznání.

Petr Taranda

Nesprávný úřední postup v kontextu s ušlým ziskem

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 1, s. 43-47

K problematice nesprávného úředního postupu v kontextu s ušlým ziskem a dalšími souvislostmi (na základě poznatků z praxe i judikatury) - zejména v oblasti správy daní. Pojem nesprávný úřední postup, odškodnění tzv. nemajetkové újmy, vztah příčiny a následku při vzniku škody, nečinnost správního orgánu, nesprávný úřední postup v případě daňových i soudních exekucí, vyčíslení ušlého zisku apod.

Michael Langer

Neuregelung der Besteuerung von Dienstleistungen ab 1.1.2010

Nová úprava zdanění služeb od 1.1.2010

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 9, S. 419-423

Daňovým zákonem pro rok 2009 jsou realizovány změny systémové směrnice k DPH na úrovni Evropského společenství a také místo plnění služeb z hlediska DPH od roku 2010; přiblížení jednotlivých změn a aplikace nových předpisů na příkladech. Místo plnění v případě služeb poskytovaných podnikatelům a nepodnikatelům. Odchyly při určování místa plnění. Místo plnění při (poskytované) přepravě a souvisejících službách. Místo plnění při výdeji jídel a nápojů v určitém přepravním prostředku. K pojmu podnikatele sídlícího v zahraničí (pro účely daňového dluhu příjemce plnění). Souhrnné hlášení v případě zvláštních služeb. - Pozn.

Eva Sedláková

Nezdanitelné částky základu daně z příjmů. Dokonč.

Účetnictví, 2009, č. 1, s. 43-49

K ustanovením § 15 zákona o daních z příjmů, která umožňují snížit základ daně a tím i daňovou povinnost poplatníka (fyzické osoby). V této části příspěvku podrobněji k problematice penzijního připojištění se státním příspěvkem, soukromého životního pojištění, členských příspěvků odborové organizaci a úhrad za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání. Doplněno několika příklady. - Na s. 49 je k čl. připojen test.

Jan Tůma

Nové smlouvy o zamezení mezinárodnímu dvojímu zdanění a k současnému vývoji vzorového modelu OECD

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 17, (2009) č. 1, s. 55-57

Ke dvěma mezinárodním smlouvám o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů, které v roce 2008 uzavřela ČR s Novým Zélandem a s Etiopií. Dále k současnému vývoji vzorového modelu OECD smlouvy o zamezení dvojímu zdanění (a ke komentářům).

Erna Mikulášová

Novela zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 17, (2009) č. 1, s. 53-54

Stručně k novele zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí (zákon č. 476/2008 Sb.) - s účinností od 1. ledna 2009. Zdanění přechodu vlastnického práva k nemovitostem v souvislosti s postoupením pohledávky zajištěné vlastnickým právem k nemovitosti, problematika slučitelnosti s komunitárním právem (doplněno judikaturou ESD).

Anna Teklá

Novela zákona o dani z nemovitostí

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 4, s. 18-19

Stručný komentář k novele zákona o dani z nemovitostí s účinností od 1. ledna 2009 (zákon č. 1/2009 Sb.), kterou se mj. ruší dvě osvobození od daně ze staveb, která poplatníci daně z nemovitostí často uplatňovali.

Pavel Běhounek

Novela zákona o daních z příjmů č. 2/2009 Sb.

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 2, s. 17-21

O nejdůležitějších změnách v zákoně o daních z příjmů (a v zákoně o rezervách) s účinností od 1. ledna 2009. Autor se nejprve věnuje změnám pro období roku 2008, dále otázkám řešení daňového zatížení pro rok 2009, oblasti daňových nákladů atd. - Viz též Praktický poradce v daňových otázkách, 2009, č. 3, rubrika 1, s. 1-14 a č. 4, rubrika 1, s. 1-12.

Eva Sedláková

Novela zákona o daních z příjmů č. 2/2009 Sb.

Účetnictví, 2009, č. 2, s. 8-16, 18

Komentář k novele zákona o daních z příjmů, která nabyla účinnosti 1.1.2009. Podrobně o změnách, které se týkají např. osvobození od daňové povinnosti, základu daně, daňových výdajů, daňového přiznání apod. - Viz též Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2009, č. 4, rubrika 10, s. 1-16 a č. 5, rubrika 10, s. 1-17.

Vlastimil Bachor ... [et al.]

Novela zákona o daních z příjmů od ledna 2009. [1.], První část až po § 25 včetně

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 17, (2009) č. 1, s. 13-26

Podrobný komentář k novele zákona o daních z příjmů (zákon č. 2/2009 Sb.). Přehled jednotlivých změn od části první až po § 25 části třetí zmíněného zákona. - K tématu viz i následující čl. s názvem Novela zákona o rezervách s účinností od 1.1.2009 na s. 27-28.

Dagmar Fitříková, Dagmar Procházková

Novela zákona o DPH platná od 1.1.2009 - výklad vybraných ustanovení ve vazbě na účetnictví

Účetnictví, 2009, č. 1, s. 9-17

Vybrané změny v oblasti DPH (s účinností od 1. ledna 2009), doplněné o účetní pohled. Změny ve vymezení základních pojmů, obrat pro účely DPH a sledování obratu, převod práva užívat najatou věc, vklady v nepeněžitě podobě, bezúplatné dodání reklamních předmětů a vzorků, převod nemovitostí, náležitosti daňových a účetních dokladů, nový tiskopis daňového přiznání k DPH apod. Doplněno dvěma příklady. - K čl. je připojen test na s. 18.

Jiří Vychopeň

Obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty od 1.1.2009

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 1, s. 28-31

Nová definice obratu (dle novely zákona o dani z přidané hodnoty), vymezení obratu do 31. prosince 2008, vymezení obratu od 1. ledna 2009, zjišťování obratu v přechodném období. Doplněno příklady.

Andreas Richter, Stephan Viskorf, Christoph Philipp

Reform der Erbschaftsteuer zum 1.1.2009 : Überblick, Analyse, Gestaltungsempfehlungen

Reforma daně dědické k 1.1.2009 : přehled, analýza, návrhy úprav

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 6, S. 1-14 (Beilage Nr. 2/2009)

Reforma daně dědické, přehled nejdůležitějších úprav a změn platných od 1.1.2009; nemovitosti, soukromý majetek, převody v nejužší rodině atd., dědické případy po 31.12.2006 a před 1.1.2009. Doplněno příklady a propočty.

Helena Kelblová

Rekapitulace hlavních změn ve zdanění právnických osob platných od roku 2008

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 17, (2009) č. 1, s. 29-34

Změny ve zdanění příjmů z loterií a jiných podobných her, rozšíření osvobození příjmů z dividend a jiných podílů na zisku i na příjmy ze třetích zemí a na příjmy z převodu podílů, sazby daně z příjmů právnických osob, dodanění neuhrazených závazků, změny v benefitech, změny v odpisování hmotného a nehmotného majetku apod.

Řízení daňových rizik je v době krize důležitější než kdy jindy

Finanční management, Sv. 6, (2009) č. 1, s. 46-47

Krátce k výsledkům průzkumu věnovaného řízení daňových rizik na úrovni (především velkých) nadnárodních firem; propojení řízení daňových rizik s ostatními kontrolními složkami organizace.

Jana Nesrstová

Sazby daně z přidané hodnoty od 1.1.2009

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2009, č. 2. Rubrika: 11 - Daň z přidané hodnoty, s. 1-4

O změnách v oblasti sazeb daně z přidané hodnoty, ke kterým došlo po novele zákona o dani z přidané hodnoty (zákon č. 302/2008 Sb.). Podrobněji k sazbě daně u přijaté úplaty a u souboru zboží (§ 47), dále ke změnám v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o dani z přidané hodnoty.

Vladimír Šretr

Selekce důkazů provedená správcem daně

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 4, s. 1-5

Dokazování a důkazní prostředky, hodnocení důkazů správcem daně, selekce (zatajení) důkazů správcem daně, pochybnosti správce daně a jeho důkazní povinnost dle zákona o správě daní a poplatků.

By Vanessa Houlder

Tax havens in retreat as Swiss capitulate

Po švýcarské kapitulaci daňové ráje ustupují

Financial Times, Vol. 2009, No. 36949 (14.3.2009), p. 3

Některé malé země a ostrovy, patřící do skupiny označované "daňové ráje", učinily řadu ústupků směrem k větší transparentnosti. Díky příslibu větší spolupráce bude pro ostatní země snazší pronásledovat neplatiče daní. V článku a připojeném přehledu opatření se podrobněji rozebírá rozsah ústupků. - Viz i článek na s. 1 nazvaný Swiss give ground on banking secrecy a redakční komentář na s. 6 pod názvem Onshoring taxes.

Ulrich Schreiber

The taxation of hidden reserves under the Common Consolidated Corporate Tax Base

Zdanění skrytých rezerv v rámci společného konsolidovaného základu daně korporací

European taxation, Vol. 49, (2009) No. 2, p. 84-91

V článku se rozebírá zdanění skrytých rezerv v rámci návrhu Evropské komise na společný konsolidovaný základ daně korporací (CCCTB). Z fiskálních důvodů by se v režimu CCCTB měly zdaňovat skryté rezervy spojené s aktivy převáděnými mezi podnikem nepatřícím do skupiny a skupinou, aby se zabránilo přeshraničnímu převodu skrytých rezerv, který nepodléhá dani. V důsledku by se zdaňovaly obchody s podnikovými podíly, které jsou v současnosti ve většině členských zemí EU osvobozeny od daně. Autor upozorňuje na možnosti daňového plánování spojené s touto otázkou. - Pozn.

Christian Ramthun

Tücken im Detail : Unternehmenssteuerreform

Záludnosti tkví v detailu : reforma podnikových daní

WirtschaftsWoche, 2009, Nr. 10, S. 18-21

Reformou podnikových daní se spolková vláda snažila ulevit podnikům a zajistit pracovní místa, ve skutečnosti se však nyní v období krize projevují její nedostatky - takže mnohé firmy se dostávají do vážných potíží. Uzavření skulin pro daňový únik (úrokový limit, odpočet ztráty, rozšíření povinností k živnostenské dani) nejvíce postihuje podniky, které únikových skulin nevyužívají. Převážně středně velké podniky se cítí být diskriminovány reformou, která "německé podnikatele dusí a zahraniční odrazuje" - navíc vláda, místo aby snížila daně všem, schvaluje balíky pomoci pro banky a koncerny. V grafu daňové zatížení podniků resp. příjmy státu z daně: z příjmů, korporační, živnostenské v letech 2003-2012.

Christian Sterzinger

Unternehmereigenschaft einer juristischen Person des öffentlichen Rechts

Podnikatelská charakteristika u veřejnoprávní právnické osoby

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 58, (2009) Nr. 2, S. 37-44

Autor upozorňuje, že podle německé právní úpravy je veřejnoprávní právnická osoba považována za podnikatele pouze v případě, že je činná v rámci živnostenského podniku, což může být v rozporu s evropskou právní úpravou. V případě větší deformace konkurence (územní korporace nepodléhá zdanění svých obrátů) může docházet k žalobám konkurentů proti nekalé soutěži. - Pozn.

Václav Benda

Úprava pravidel pro přeučtování energií a služeb v roce 2009

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 2, s. 12-17

K úpravě pravidel pro přeučtování energií a služeb dle novely zákona o dani z přidané hodnoty. Problematika je ilustrována na několika příkladech.

Mark Boeschen

Vier Tonnen Gold

Čtyři tuny zlata

WirtschaftsWoche, 2009, Nr. 7, S. 102-103

Obcházení daní, daňové úsporné modely v Německu. Obchody se zlatem (např. přes britskou osobní společnost) představují z pohledu německé daně z příjmů jednu z posledních velkých daňových skulin pro občany s vysokými příjmy. Maltská konstrukce, Arques, Bluo.

Axel Schrunner

Vom Volkssport zum Problem

Z národního sportu se stal problém

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 51 (13.-15.3.2009), S. 3

Potírání daňových úniků v Německu; daňová amnestie, kterou vyhlásil bývalý spolkový ministr financí H. Eichel, skončila v březnu roku 2005 a od té doby to mají daňoví hříšníci s německým fiskálem těžké. Zpřísněné předpisy a tresty i nižší "úspora" z titulu mezitím snížené daně z kapitálových výnosů vznášejí otázku, jestli a kdy se ještě riziko daňového úniku vyplatí. Doplňnou stručnou rekapitulací kontrolních možností státu.

Ondřej Dráb, Milena Drábová

Změny daňových předpisů od 1.1.2009. 1. část, Novela zákona o DPH

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 1, s. 2-6

V této části článku se autoři věnují novele zákona o DPH s účinností od 1. ledna 2009 (zákon č. 302/2008 Sb.). Podrobněji k nové definici místa podnikání, k problematice finančního leasingu, ke stanovení místa plnění u služeb, k přeučtování, k sazbě daně u souborů zboží, k opravě výše daně, k odpočtu daně a povinné registraci subjektů majících provozovnu v tuzemsku.

Ondřej Dráb, Milena Drábová

Změny daňových předpisů od 1.1.2009. 2. část, Novela zákona o daních z příjmů a dalších daňových a souvisejících předpisů

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 2, s. 2-11

V této části článku se autoři věnují změnám, které nastaly s účinností od 1. ledna 2009 zejména v oblasti přímých daní (daně z příjmů; daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí; daň z nemovitostí). Podrobněji např. ke zdanění příjmů nerezidentů ze zdrojů v ČR, ke stanovení základu daně z příjmů, k odpisování majetku, k investičním pobídkám, k zákonu o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, k zákonu o účetnictví apod. - Pozn.

Petr Vrána

Změny v přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2008

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 3, s. 13-20

Struktura daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2008, příklad výpočtu daně. Podrobný návod k vyplnění jednotlivých řádků daňového přiznání. - Viz též Finanční, daňový a účetní bulletin, 2009, roč. 17, č. 1, s. 42-43.

Martin Děrgel

Změny v registraci českých osob k DPH. [1.]

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 3, s. 21-24

Ke změnám v registraci tzv. českých osob po novele zákona o dani z přidané hodnoty (s účinností od 1.1.2009). Kdo je "česká osoba", důvody registrace k DPH, dobrovolná registrace, registrace pro překročení limitního obrátu. Doplněno příklady.

Martin Děrgel

Změny v registraci českých osob k DPH. (2.)

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 4, s. 5-10

Ke změnám v registraci tzv. českých osob po novele zákona o dani z přidané hodnoty (s účinností od 1.1.2009). V této části příspěvku o registraci pro činnost ve sdružení, kvůli akvizicím, z důvodu pořízení zboží a při přijetí zvláštní služby. Doplněno několika příklady.

Detlev G. Gross

Zur Versicherungsteuerpflicht von Bürgschaften und Garantien

K povinnosti pojišťovací daně u záruk a garancí

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 8, S. 363-366

Záruky, platební a jiné garance mohou podléhat pojišťovací dani, související praktické problémy se týkají např. daňového znevýhodnění nebo dokonce i trestnosti nepřiměřeného postupu. Postavení a vymezení působnosti daně pojišťovací (řadí se mezi daně z úkonů jako je např. daň z převodu nemovitostí či daň z obrátu); sazba pojišťovací daně činí od 1.1.2007 devatenáct procent z pojistné úhrady. - Pozn.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 4/2009

DPH u leasingu v roce 2009. Dodanění a oddanění polhůtních závazků. Vzdělávání zaměstnanců - daňová řešení. Příjmy z kapitálového majetku FO a jejich zdanění. Vliv změny maximálního vyměřovacího základu na zdanění v r. 2009. Zdanění statutárních orgánů obchodních společností v roce 2009. Financování bytových potřeb [možnosti snížení základu daně z příjmů]. Úmrtí poplatníka a jeho dědice z hlediska daně z příjmů. Vratné obaly - uplatňování DPH od 1.1.2009. Místo plnění při poskytnutí služby ve zvláštních případech. Příslušenství staveb a DPH.

Daňové a účetní poradenství

č. 11-12/2009

Končím, přerušuji ...[ukončení, přerušování podnikání]. Majetek v podnikání a jeho prodej. Netypické pracovní úrazy a jejich odškodňování (1). Nejčastější chyby a omyly v personální práci (2). Pohled do Černé kroniky, aneb z příběhů kontrolních.

č. 13-14/2009

Paušální výdaje. Odpisy hmotného majetku. Pohled do Černé kroniky, aneb z příběhů kontrolních. Netypické pracovní úrazy a jejich odškodňování [úzeň a úpal].

Daňový TIP

č. 6/2009

Uplatnění zvláštní sazby daně u fyzické osoby (příklady). Jak uvést náklady na nedokončené TZ [technické zhodnocení] v novém tiskopisu přiznání DPH? Jak správně evidovat a účtovat zásoby ETO a PHM? Výpočet průměru na dovolenou. Půjčka společníku bez úroku. Dobropis na zaplacenou DPH. Jak zdanit tantiémy členů představenstva a dozorčí rady? Zaměstnanci se ZPS.

č. 7/2009

Superhrubá mzda u zaměstnanců v roce 2009 a změny jejího výpočtu. Opravná a dodatečná daňová přiznání v roce 2009. Jsou cesty slovenského jednatele české firmy do sídla firmy služební? Daň silniční - zaúčtování. Úroky a roční zúčtování DPFO. Přeřazení pracovníka na jinou práci. Internetové obchody a DPH. Tvorba dohadných položek na dovolenou. Nemocenské pojištění OSVČ.

Ekonomické vědy. Ekonomie

Amartya Sen

Adam Smith's market never stood alone

Trh Adama Smithe nikdy nebyl osamocený

Financial Times, Vol. 2009, No. 36946 (11.3.2009), p. 11

Nositel Nobelovy ceny za ekonomii se zaměřuje na otázku, jak Adam Smith chápal limity volného trhu. Současné ekonomické problémy si nevyžadují nějaký "nový kapitalismus", po kterém volají někteří evropští představitelé, ale nezaujaté porozumění již dříve vysloveným myšlenkám o dosahu a hranicích tržního hospodářství. - Článek je součástí série nazvané The future of capitalism.

N. Volčková

Novaja teorija meždunarodnoj trgovli i novaja ekonomičeskaja geografija : Nobelevskaja premija po ekonomike 2008 goda

Nová teorie mezinárodního obchodu a nová hospodářská geografie : Nobelova cena za ekonomii za r. 2008

Voprosy ekonomiki, Sv. 2009, No. 1, s. 68-83

Analýza přínosu amerického vědce Paula Krugmana pro ekonomickou vědu, díky kterému získal za rok 2008 Nobelovu cenu - rozboru struktury obchodu a rozmístění center hospodářské aktivity, neboli nové teorie mezinárodního obchodu a nové hospodářské geografie. - Pozn.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

A ghoulish prospect : American banks

Strašidelná vyhlídka : americké banky

The Economist, Vol. 390, (2009) No. 8620, p. 67-69

Možnost znárodnit problémové americké banky byla ještě nedávno tabu, ale dnes se běžně rozebírá. Ekonomové analyzují výhody a nevýhody, ale vláda zatím podobným výzvám odolává. Záležet bude i na výsledcích zátěžového testování, které probíhá v rámci Programu kapitálové pomoci. - Viz i článek na s. 69 pod názvem Stress-test mess: bank capital.

Bank lending survey: eine Zwischenbilanz und aktuelle Entwicklungen

Průzkum bankovních úvěrů: prozatímní bilance a aktuální vývojové trendy

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 61, (2009) Nr. 1, S. 15-31

Příspěvek nabízí mezibilanci šesti let pravidelných čtvrtletních průzkumů bankovních úvěrů v eurozóně zaměřených na získání informací o úvěrové politice dotazovaných bank. Představuje vývoj a současnou politiku německých bank včetně srovnání s ostatními evropskými bankami. - Pozn. --

Příspěvek dostupný též v anglické jazykové verzi časopisu (Bank lending survey: an interim assessment and current developments na s. 15-30).

Martin Wolf

Big risks for the insurer of last resort

Velká rizika pro ručitele poslední záchrany

Financial Times, Vol. 2009, No. 36942 (6.3.2009), p. 9

Britská vláda jedná ve vztahu k bankám jako věřitel poslední záchrany a bere tak na sebe a tím i daňové poplatníky velká rizika. V článku se vypočítávají náklady na záchranu některých bank a konstatuje se, že takový systém je neefektivní, nespravedlivý a drahý. Jestliže jsou některé finanční instituce příliš velké a příliš propojené na to, aby se nechaly padnout, pak musí být prohlášeny za organizační jednotku státu a k jako takovým se k nim bude přistupovat.

Bolting the stable door : financial regulation

Jak pevně zavřít dveře : finanční regulace

The Economist, Vol. 390, (2009) No. 8623, p. 40

Pověst britského Úřadu pro finanční služby (FSA) byla poškozena krachem některých bank, které byly pod jeho dohledem. Nyní předseda FSA lord Turner vystoupil s plány na reformu dohledu, je však otázkou, zda se FSA dokáže opravdu zreformovat bez radikálnější změny systému.

Axel Höpner, Sven Afhüppe, Frank Drost

Bund treibt Verstaatlichung voran

Spolková vláda urychluje zestátnění

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 22 (2.2.2009), S. 1

K návrhu německého zákona o vyvlastnění, kritické připomínky ze strany bankovního sektoru, odborníků a politiků, pozitivní ohlasy. K otázce přípustnosti vyvlastnění banky a (výše) odškodnění. Hypo Real Estate.

Nigel Lawson

Capitalism needs a revived Glass-Steagall

Kapitalismus potřebuje obnovení Glassova-Steagalova zákona

Financial Times, Vol. 2009, No. 36950 (16.3.2009), p. 9

V souvislosti s otázkou řešení současných problémů odmítá autor návrhy skrývající návrat k protekcionismu a naopak podporuje změnu v bankovním systému. Ta by představovala znovuoddělení komerčního bankovníctví od investičního, tak jak to zavedl v USA v r. 1933 Glassův-Steagallův zákon (zrušený za vlády prezidenta Clintona). - Článek je součástí série nazvané The future of capitalism.

Das Baseler Regelwerk in der Praxis - zur Umsetzung der fortgeschrittenen Baseler Ansätze in Deutschland

Basilejská pravidla v praxi - realizace revidované Basilejské dohody v Německu

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 61, (2009) Nr. 1, S. 59-79

Příspěvek seznamuje s realizací revidovaných pravidel kapitálové přiměřenosti z Basileje, které vstoupily v platnost k 1.1.2008, v německém bankovním sektoru. Stručně rekapituluje princip stanovení kapitálové přiměřenosti vycházející z interních ratingových hodnocení (IRBA) a jeho realizaci v úvěrových institucích. - Pozn. -- Příspěvek je dostupný též v anglické jazykové verzi časopisu (The Basel framework in practice - implementing the Basel advanced approaches in Germany na s. 55-73).

Nicole Bastian

Der Retter in der Not

Zachránce v nouzi

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 32 (16.2.2009), S. 31

Přiblížení úlohy německé státní KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau), která zprostředkovává pomoc státu (balíky na podporu konjunktury) středním a velkým podnikům ohroženým finanční krizí. - Překlad viz Informace Odborné knihovny MF č. 3/2009.

Axel A. Weber

Deutsche Banken vor schweren Herausforderungen

Německé banky před těžkými úkoly

Auszüge aus Presseartikeln, Jg. 2009, Nr. 5, S. 3-5

Autor, prezident německé centrální banky, reaguje na finanční krizi a rozebírá aktuální stav na finančních trzích a úkoly, před kterými stojí německé bankovní instituce. Systém německého bankovníctví hodnotí jako vcelku stabilní, upozorňuje však i na možná úskalí, která se mohou projevit při déletrvajícím globální finanční krizi. - Proslov na Konferenci německých spořitelů a Svazu poskytovatelů bezhotovostního platebního styku konané v Berlíně 28. ledna 2009.

Jan Štekl

Důsledky hypoteční a kreditní krize v USA

Kapitál, 2009, č. 3, s. 8-10

Dopad finanční krize na banky a další finanční instituce, dopad na ekonomiku. - Tato stat' navazuje na přisp. Příčiny hypoteční a kreditní krize v USA, uveř. v čas. Kapitál, 2009, č. 2, s. 8-12.

Wolfgang Münchau

Eastern crisis that could wreck the eurozone

Východní krize, která by mohla zničit eurozónu

Financial Times, Vol. 2009, No. 36932 (23.2.2009), p. 9

Možnost finančního krachu ve střední a východní Evropě je v současnosti pro EU tou nejnaléhavější otázkou. Autor upozorňuje na chyby, které udělaly vlády těchto zemí: jednak povzbuzovaly své občany, aby si brali hypotéky v cizích měnách (např. Maďarsko), jednak vykládají přijetí eura jako dobrovolnou záležitost. Naopak dobře zařídily to, že jejich banky jsou ve vlastnictví cizinců. Podle autora by země SVE měly co nejdříve přijmout euro.

Jens Münchrath, Michael Brackmann

Ein Banker namens Staat

Bankéř jménem stát

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 25 (5.2.2009), S. 2

V Německu sílí trend (částečného) zestátnění bank, protože vláda z důvodu zachování přehledu a kontroly nebude zakládat žádnou centrální účelovou organizaci (Bad Bank). K rizikům rostoucího vlivu státu v oblasti bankovníctví. Hypo Real Estate. Přehled o rozsahu a výši pomoci bankovnímu sektoru v Německu, Francii, Velké Británii, Švýcarsku a USA. - K tématu také HB, č. 28, 10.2.2008, s. 3.

Miquel Pellicer

Financial market access and capital income inequality

Přístup na finanční trh a nerovnost kapitálových příjmů

Finance a úvěr, Vol. 58, (2008) No. 11-12, p. 554-575

Příspěvek zkoumá vliv rozšíření přístupu na finanční trh na nerovnost ve společnosti. Pomocí modelu zjišťuje vztah mezi rozvojem finančního sektoru (a odpovídajícími náklady na obchodování na kapitálovém trhu) a mezi nerovnostmi. - Pozn.

Frank M. Drost

Finanzbranche zieht gegen Aufsicht vor Gericht

Finanční odvětví zažaluje dozor u soudu

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 37 (23.2.2009), S. 25

K otázce finanční zodpovědnosti za škody způsobené pochybením úředníků BaFin (Spolkový úřad dozoru nad finančními službami, od roku 2002 centralizovaný). Financování BaFin, pozice BaFin vůči Spolkovému ministerstvu financí.

Michael Maisch

Frührentner am Pranger

Předčasný penzista na pranýři

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 42 (2.3.2009), S. 23

Kritika bývalého šéfa RBS (Royal Bank of Scotland) F. Goodwina, jehož kariéra byla loni náhle (v jeho 50 letech) ukončena, čímž vstoupila v platnost klauzule v jeho pracovní smlouvě zabezpečující mu doživotní roční penzi ve výši téměř 700 000 liber (paradoxně ve stejný den ohlásil jeho bývalý "zaměstnavatel" rekordní ztrátu ve výši 24 miliard liber). Goodwin se stal pro Brity jedním z chamtivých bankéřů, kteří zemi uvrhli do nejtěžší recese od 2. světové války. Pod jeho záštitou probíhala agresivní převzetí, z nichž posledním byla koupě ABN Amro, která přivedla tak vysoké ztráty, že vláda nakonec musela na záchranu RBS vynaložit 20 miliard liber.

Markus Hennes, Susanne Metzger

Genauer Blick auf den Firmenwert

Bližší pohled na firemní hodnotu

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 38 (24.2.2009), S. 26

Mnohé velké banky se musí v bilancích za rok 2008 vypořádat nejen s vysokými oprávkami z titulu toxických cenných papírů a se špatnými úvěry, ale i s odpisy firemní hodnoty. Definice firemní hodnoty (váže se na převzetí); v tabulce přehled evropských bank s hodnotou nemateriálního majetku, hodnotou goodwillu a podílu nemateriálního majetku na vlastním kapitálu. RBS, Erste Bank, Unicredit.

James Wilson

Hypo reality

Případ banky HRE

Financial Times, Vol. 2009, No. 36954 (20.3.2009), p. 7

Z rozboru případu hypoteční banky Hypo Real Estate vyplývá, že v německém bankovníctví docházelo k podobným excesům jako v anglosaském světě. Krizí zmítaná banka, kterou musí zachraňovat německá vláda, je přirovnávána k Lehman Brothers.

Natalya Subbotina

Challenges that Russian banks face implementing the AML regulations

Problémy, kterým čelí ruské banky při dodržování předpisů proti praní peněz

Journal of money laundering control, Vol. 12, (2009) No. 1, p. 19-32

Analýza ruské legislativy proti praní špinavých peněz a jejího dodržování ze strany bank.

Helena Sůvová ... [et al.]

Implementace Pilíře II a III : praktické zkušenosti z implementace Basel II v českém bankovním sektoru z pohledu regulátora

Bankovníctví, Sv. 17, (2009) č. 1, s. 18-19

Implementace Pilíře II a III do českého bankovního sektoru a očekávání dalšího vývoje. Podrobněji k problematice vnitřně stanoveného kapitálu a k otázce, zda Pilíř III přispívá k větší transparentnosti finančního trhu a prohloubení tržní disciplíny. Dále o Basel II a činnosti ČNB jakožto orgánu dohledu. V závěru k připravované novele směrnice 2006/48/ES. - Přísp. navazuje na stat' Implementace Pilíře I v bankách, Bankovníctví, 2008, č. 12, s. 17-19.

Karel Machala

Investice do zlata se (někdy) vyplatí

Bankovníctví, Sv. 17, (2009) č. 2, s. 8-9

Motivace pro investice do zlata, vývoj trhů a vyhlídky zlata, historický pohled na ceny zlata, zlaté cihly a mince, certifikáty vlastnictví zlata, investice do akcií těžebních společností, podvody se zlatem. - K tématu viz i další příspěvky na s. 10-11 s názvy Měnové a investiční zlato v historii a Pevný bod ve světě financí.

Gerd Braune

Kanadas Banken stehlen US-Instituten die Show

Kanadské banky sebraly americkým institucím show

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 53 (17.3.2009), S. 26

Kanadské peněžní domy byly dlouho považovány za nudné, nyní se ale ukazuje, že je tato země velmi dobrým manažerem finančního systému. Státem silně regulované banky mají vyšší vybavení vlastním kapitálem a jsou natolik konzervativní, že se do jejich systému prakticky nedostávají jedovaté formy investic - proti americké konkurenci vykazují větší odolnost, která má původ v silnějším trhu bytové výstavby a hypotečním trhu, v solidní úrovni výnosů a mj. i v celkově konzervativním rizikovém managementu. Krátká charakteristika bankovního trhu (bankovní majetek, podíl zahraničních bank), který za rok 2008 zaznamenal zisky - sice nižší, ale stále velmi slušné.

Vladislav Flek

Konverze národní měny na euro: metodologie, problém technické inflace a náklady veřejných rozpočtů

Statistika, Sv. 44, (2008) č. 6, s. 503-525

Ucelený rozbor problematiky konverze národní měny na euro. Na vybraných položkách je ilustrován pojem i možný rozsah "technické" inflace a variantně jsou simulovány náklady veřejných rozpočtů spojené s konverzními operacemi. Zároveň jsou diskutována opatření zamezující závažnějšímu výskytu nežádoucích vedlejších makroekonomických efektů konverze. Podrobněji např. o základních pojmech a literatuře, o zásadách pro přepočty z národní měny na euro, o zarovnávání a jiných dodatečných postupech při konverzi apod.

Gillian Tett

Lost through destructive creation

Ztraceni díky destruktivním kreacím

Financial Times, Vol. 2009, No. 36945 (10.3.2009), p. 9

Chamtivost, podvody, levné peníze, manažerská selhání a laxní dohled - to všechno sehrálo svou úlohu v navození krize. Hlavní příčinou však byla složitost a neprůhlednost moderních financí. Mnozí investoři rádi nakupovali produkty jako CDO, protože důvěřovali úvěrovým ratingům. Banky přitom dosahovaly tak tučných zisků, že neviděly žádný důvod zpochybňovat své modely. V posledních dvou desetiletích dala vlna inovací novou podobu způsobu fungování trhů a byla tak silná, že novým nástrojům přestali rozumět bankéři i regulátoři. V důsledku finanční systém postihly ztráty v rozsahu, který nikdo nepředvídal, a navíc se téměř zhroutily pilíře víry, na nichž byl nový finanční kapitalismus vybudován. - Článek je součástí série The future of capitalism.

Elke Pickartz ... [et al.]

Mitgefangen, mitgehangen

Jeden za všechny a všichni za jednoho

WirtschaftsWoche, 2009, Nr. 9, S. 18-23

Euro se během krize osvědčilo jako stabilizační kotva, nyní však na něj doléhá zvětšující se rozdílnost ekonomické výkonnosti členů eurozóny, což pro ECB znamená dosud největší zkoušku. K tzv. zemím PIGS (Portugalsko, Itálie, Řecko, Španělsko).

Asel Isakova

Monetary policy efficiency in the economies of Central Asia

Efektivnost měnové politiky v ekonomikách Střední Asie

Finance a úvěr, Vol. 58, (2008) No. 11-12, p. 525-553

Příspěvek analyzuje efektivnost měnové politiky v zemích bývalého Sovětského svazu ve Střední Asii (Kazachstánu, Kyrgyzstánu a Tádžikistánu). Vzhledem k rozhodující roli amerického dolaru se autorka domnívá, že bez posílení domácího finančního sektoru jsou centrální banky v pokusech o stabilizaci ekonomik prakticky bezmocné. - Pozn.

Money's muddled message

Popletené poselství peněz

The Economist, Vol. 390, (2009) No. 8623, p. 81

K měnové politice centrální banky USA i dalších vyspělých zemí, která má za cíl uvolnit úvěrování a podpořit poptávku. Centrální banky rozšiřují půjčky finančním institucím a nakupují soukromé cenné papíry a vládní dluhopisy. Nárůst jejich aktiv vyvolává obavy z inflace, ale v současnosti je větší hrozbou deflace. V článku se rovněž rozebírá, zda je úloha peněžní zásoby při vytváření inflace opravdu taková, jak tvrdí monetarismus.

A. Suetin

O příčinách moderního finančního krizise

O příčinách současné finanční krize

Voprosy ekonomiki, Sv. 2009, No. 1, s. 40-51

Článek obsahuje podrobnou analýzu různých příčin, které vyvolaly současnou finanční krizi ve světě. Patří sem poskytování pochybných úvěrů, nadměrné využívání derivátů, příliv levných peněz z rozvíjejících se zemí, neadekvátní opatření při regulaci peněžních a úvěrových vztahů, nedůsledná politika vlád a slabý výkon dohlížetelských funkcí.

Jan Štekl

Příčiny hypoteční a kreditní krize v USA

Kapitál, 2009, č. 2, s. 8-12

Přehledně o příčinách finanční krize v USA - o vývoji na hypotečním trhu, o neblahé roli sekuritizace, ratingových agentur a strukturovaných investičních fondů (SIV), o nejistotě ohledně oceňování investičních produktů a o chybějící transparentnosti.

Henry Paulson

Reform the architecture of regulation

Reformujte architekturu regulace

Financial Times, Vol. 2009, No. 36952 (18.3.2009), p. 9

Příspěvek do diskuse o nápravě finančního systému se zaměřuje především na otázku modernizace regulatorního systému a úřadů v USA. Rozebírá návrh nového uspořádání, který předložilo americké ministerstvo financí v březnu 2008. - Článek je součástí série The future of finance.

Petr Procházka

Reforma hlasování v Radě guvernérů ECB se prozatím nekoná

Bankovníctví, Sv. 17, (2009) č. 1, s. 14-15

K reformě systému hlasování v Radě guvernérů ECB, která byla schválena již v roce 2003. Nový systém měl začít fungovat tehdy, až počet členů eurozóny dosáhne šestnácti - což se naplnilo 1. ledna 2009 (přistoupením Slovenska). Fungování dosavadního systému, základní rysy reformy, silné stránky i slabiny nového systému hlasování, rozhodnutí o odkladu. Doplněno přehledem rozhodovacích orgánů Evropského systému centrálních bank a novým schématem hlasování.

Alexander Bělohávek, Tomáš Řezníček

Regulace finančních trhů a předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti

Bulletin advokacie, 2009, č. 1-2, s. 31-41

Potřeba identifikace kapitálu, jeho zdrojů a osob zúčastněných na finančních transakcích jako předpoklad a podmínka účinné právní úpravy boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Mezinárodní iniciativy (FATF, směrnice ES aj.). Česká právní úprava a praxe. Zvláštní povinnosti advokátů a notářů. Doplněno srovnáním některých institutů podle úpravy obsažené v zákoně č. 61/1996 Sb. a v zákoně č. 253/2008 Sb. - Pozn.

Jiří Malý

Rizika oddalování vstupu České republiky do eurozóny

Scientia et Societas, Sv. 4, (2008) č. 4, s. 12-33

K problematice vstupu České republiky do eurozóny. Autor předkládá a kriticky hodnotí argumenty těch, kteří varují před brzkým zavedením eura a doporučují tento krok pokud možno odkládat. Podrobněji k některým záminkám pro odsouzení přijetí jednotné evropské měny (např. další vývoj veřejných financí, omezená autonomie české monetární politiky, riziko zhoršení platební bilance, limity účinnosti kurzového kanálu konvergence cenové hladiny aj.).

Peter Thal Larsen and Chris Giles

Self-assembly solution

Návod k sestavení

Financial Times, Vol. 2009, No. 36952 (18.3.2009), p. 7

V r. 1992 zažilo Švédsko bankovní krizi. Článek se zabývá otázkou, zda je švédský model tehdejšího řešení využitelný v rámci současné globální krize. Připojen je stručný přehled vývoje švédského bankovníctví od r. 1985 do současnosti.

Daniel Goffart

Schärfere Finanzkontrolle rückt näher

Přísnější finanční kontrola se blíží

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 37 (23.2.2009), S. 3

Evropské státy skupiny G20 se shodly na nutnosti opatření k zabezpečení větší kontroly světových finančních trhů - jde především o: změny odměňovacích a bonusových systémů, tvrdší postup vůči daňovým oázám (přísnější sankční mechanismy), kontroly hedžových fondů (přímá regulace), ratingových agentur (registrační povinnost) a vytvoření celosvětového systému včasného varování. Potvrzení společného cíle, že "žádný finanční trh ani žádný jejich účastník a také ani finanční produkt se v budoucnu nevyhne regulaci nebo doзору". - K tématu také HB, č. 45 (5.3.2009), s. 24-25.

Frank Doll

Schatz im Ausland

Poklad v cizině

WirtschaftsWoche, 2009, Nr. 11, S. 101

Na rozdíl od ostatních finančních institucí si Deutsche Bundesbank nedělá nároky na peníze daňových poplatníků, naopak loni dosáhla nejvyššího zisku od roku 2001 a fiskálu předá téměř 7 miliard eur (profitovala především z opětovného vzestupu dolaru a vysoké poptávky soukromých bank po refinancování). K objemu a hodnotě německých zlatých rezerv; zahraniční skladová depozita (jsou levnější než náklady spojené s přepravou a výstavbou nových trezorů), příjmy ze zápůjček zlatých rezerv.

S. Ertinger

Sieben Prozent Rendite, so Gott will

Sedm procent výnosu, tak Bůh chce

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 52 (16.3.2009), S. 27

Církevní banky v Německu, obchodní ideologie.

Karel Marek

Smlouvy bankovních služeb

Právo, Sv. 2, (2009) č. 1, s. 5-34

O bankovních smlouvách uzavíraných dle obchodního zákoníku. Smlouva o otevření akreditivu (druhy akreditivů), smlouva o inkasu (bankovní dokumentární inkaso), smlouva o bankovním uložení věci, smlouvy o účtech (smlouva o běžném účtu a o vkladovém účtu). Způsob provádění platebního styku, zúčtování na účtech u bank. Fakturace. - Pozn.

George Soros

The eurozone needs a government bond market

Eurozóna potřebuje trh s vládními obligacemi

Financial Times, Vol. 2009, No. 36929 (19.2.2009), p. 11

Stávající situace volá po institucionální reformě. Vytvoření trhu s vládními dluhopisy v rámci eurozóny by napravilo strukturální nedostatky a navíc přineslo bezprostřední výhody. V článku se vysvětluje, jak by takový trh fungoval.

Peter Thal Larsen and Simon Briscoe

The fearsome become the fallen

Ti, kdo nahánějí strach, budou poníženi

Financial Times, Vol. 2009, No. 36956 (23.3.2009), p. 7

Ještě před deseti lety převládaly v seznamu největších světových finančních institucí americké a britské banky. V současnosti jejich zastoupení výrazně pokleslo. Tržní hodnota mnoha bank se v důsledku krize zmenšila na zlomek dřívější úrovně, zatímco jakoby odnikud se vynořují nová jména: žebříčku nyní vévodí tři čínské banky a na významu nabývají i australské a brazilské finanční instituce. Je to výraz přesunu hospodářské moci i také toho, jak dobře různé země řídily svůj finanční systém.

Martin Fassmann ... [et al.] ; Českomoravská konfederace odborových svazů

Už je tady krize

Pohledy, 2009, č. 1, s. 5-82

Sborník příspěvků k tématu finanční krize. Úvodní studie analyzuje probíhající reformu veřejných financí v České republice a její skutečné působení, mapuje základní trendy ve vybraných sektorech ekonomiky a seznamuje s plánem jak zabránit zhroutilí hospodářství. Podrobně také informuje o opatřeních na řešení či odvrácení finanční (případně ekonomické) krize v různých státech světa. Další statě pojednávají o situaci v Maďarsku, které se stalo první obětí finanční krize ve východní Evropě, dále o příčinách, průběhu a důsledcích světové finanční krize a také o riziku uplatňování neoliberální teorie v reálné ekonomice. Uvedené materiály doplňuje v závěru sborníku přehled vývoje míry inflace v Česku v roce 2008 (a prognóza na rok 2009). - Monotematické číslo.

Walter Waschiczek

Vermögenseinkommen der privaten Haushalte

Majetkové příjmy soukromých domácností

Statistiken - Daten & Analysen, Jg. 2009, Nr. 1. Q., S. 45-56

Příspěvek zkoumá vývoj majetkových příjmů soukromých domácností v Rakousku v letech 1995-2007. Upozorňuje, že tyto příjmy z kapitálu zaznamenaly ve sledovaném období značný nárůst a představují významnou část disponibilních zdrojů těchto domácností. Zvažuje též analytickou vypovídací schopnost sledovaných dat, která jsou k dispozici jen v souhrnné formě. - Pozn.

Warum der Staat die Hypo Real Estate nicht pleitegehen lassen kann

Proč stát nemůže nechat padnout banku Hypo Real Estate

WirtschaftsWoche, 2009, Nr. 10, S. 68

K plánu zestátnění HRE, schéma znázorňuje možné důsledky krachu této banky na celý finanční systém Německa.

Bernd Wittkowski

Wer enteignet wen?

Kdo koho vyvlastňuje?

Auszüge aus Presseartikeln, Jg. 2009, Nr. 9, S. 18

Autor se zabývá možným řešením insolvence banky Hypo Real Estate v Německu. V souvislosti s kritickou reakcí na rozhodnutí spolkové vlády o vyvlastnění akcionářů a vstupu státu do banky probírá různé aspekty této problematiky. - Přetištěno z Börsen-Zeitung, Frankfurt n. M., z 19. února 2009. -- Překlad viz Informace Odborné knihovny MF č. 4/2009.

Otmar Issing and Jan Krahen

Why the regulators must have a global "risk map"

Proč regulátoři musí mít globální "mapu rizik"

Financial Times, Vol. 2009, No. 36929 (19.2.2009), p. 11

Poučení ze současné finanční krize zní, že dohled se musí zaměřit především na systémové riziko a signály včasného varování je třeba podpořit spolehlivými informacemi o všech finančních trzích. Základem pro vytvoření mapy rizik by byla globální databáze a kontrola systémového rizika by se mohla ještě zvýšit užíváním globálního úvěrového registru.

Martin Wolf

Why the Turner report is a watershed for finance

Proč je Turnerova zpráva pro finanční sektor předělem

Financial Times, Vol. 2009, No. 36954 (20.3.2009), p. 9

Úřady země, která se chlubívala svou lehkou finanční regulací, změnily názor, protože Británie ztratila důvěru ve svůj finanční sektor. Dokazuje to zpráva lorda Turnera, nového předsedy britského Úřadu pro finanční služby (FSA). V článku se rozebírají doporučení k regulaci finančního trhu uvedená ve zprávě a upozorňuje se na to, že některé důležité otázky stále zůstávají neřešené.

Alena Paulíčková, Luboš Maxina

Zákonné zabezpečenie záväzkov z bankových zmlúv Fondom ochrany vkladov

Daně a finance, Sv. 17, (2009) č. 1-2, s. 25-33

Závazkové vztahy a jejich zabezpečení na Slovensku. Zabezpečení závazků vyplývajících z bankovních smluv, zákonná ochrana těchto závazků Fondem ochrany vkladů (FOV) v SR, účast bank na činnosti FOV v SR, příspěvky do FOV, vyloučení vkladů ze zákonné ochrany, problematika vkladů podnikatelských subjektů v bankách a jejich ochrany. Situace v ČR. - Pozn.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

David Pilling, Ralph Atkins

A quest for other ways

Hledání jiných cest

Financial Times, Vol. 2009, No. 36950 (16.3.2009), p. 7

V současnosti, kdy je anglosaský model kapitalismu shledáván neuspokojivým, by se východiskem do budoucna mohly stát postupy uplatňované v jiných zemích či kontinentech. Jak však vyplývá z analýzy, přístup asijských zemí se podobá americkému režimu víc, než by se mohlo zdát, a ani evropské modely nejsou bez nedostatků. - Článek je součástí série nazvané The future of capitalism.

Victor Mallet

After the fiesta

Po fiestě

Financial Times, Vol. 2009, No. 36928 (18.2.2009), p. 9

V rozboru hospodářské situace ve Španělsku se konstatuje, že čtvrtá největší země eurozóny by mohla přijít o všechny výhody, kterých nabyla v průběhu deseti let od přijetí společné měny. Až do vypuknutí světové hospodářské krize se zemi dařilo dobře, přičemž hlavní hnací silou ekonomiky bylo

stavebnictví, především výstavba obytných domů. Ta byla financována snadno dostupnými úvěry, a zde je příčina všech potíží. Španělská vláda vyhlásila program na podporu ekonomiky, ale není jisté, zda výdajová opatření budou mít žádoucí efekt.

Back in the driving seat : the state and the economy: France

Opět na místě pro řidiče : stát a ekonomika: Francie

The Economist, Vol. 390, (2009) No. 8622, p. 29

Politickou náladu ve Francii vystihuje nedávná finanční pomoc národním automobilkám, která vyvolala jen málo polemik o tom, zda má stát zachraňovat výrobce aut z veřejných prostředků a zda se nejedná o zkrusování soutěže. Silná úloha státu se ve Francii považuje za danou a to, co Brusel označuje za protekcionistické, se v Paříži má za příliš liberální.

Tobias Bayer

Bedrohung aus dem Osten : der Euro-Zone steht wegen der Kreditkrise keine Zerreißprobe bevor. Die Gefahr lauert woanders

Ohrožení z východu : eurozóně nehrozí kvůli úvěrové krizi zkouška odolnosti. Nebezpečí číhá jinde

Auszüge aus Presseartikeln, Jg. 2009, Nr. 4, S. 15

Autor zvažuje stabilitu eurozóny v současné finanční krizi. Upozorňuje, že přes zhoršení hospodářských výsledků nepředstavují hlavní riziko staré členské země eurozóny, ale noví kandidáti ze zemí střední a východní Evropy. - Přetištěno z Financial Times Deutschland, Hamburg, z 27. ledna 2009.

Wolf Albin

Bio-Strom rutscht ins Minus

Bioelektrina se propadá do minusu

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 29 (11.2.2009), S. 19

EEG; novela německého zákona o obnovitelných energiích upravuje metodiku stanovení úhrad za napájení, čímž snižuje zisky a ohrožuje existenci mnoha (i rodinných) podniků; přiblížení dosavadní/nové právní úpravy úhrad za napájení (ekologickou elektřinou). K otázce zneužití zákona firmou Nawaro Engineering (velkokapacitní provoz v Penkunu).

Norbert Räth, Albert Braakmann

Bruttoinlandsprodukt 2008

Hrubý domácí produkt 2008

Wirtschaft und Statistik, 2009, Nr. 1, S. 11-26

Spolkový statistický úřad v Německu předkládá přehled předběžných výsledků souhrnných národohospodářských účtů právě ukončeného roku 2008 (stav k lednu 2009). HDP se sleduje ve fázi tvorby a ve fázi užití. Z hlediska vývojového (ve vztahu k předchozímu roku) zaznamenal HDP v roce 2008 nárůst o 1,3 %. - Pozn. - Součástí příspěvku je vložený box Finanzkrise und Volkswirtschaftliche Gesamtrechnungen (Finanční krize a souhrnné národohospodářské účty), s. 25.

Ivana Dostálová

Dopravní politika Evropské unie z hlediska realizace národních zájmů členských zemí

Scientia et Societas, Sv. 4, (2008) č. 4, s. 113-137

K problematice dopravy ve státech EU (k jejím problémům, potřebám a očekáváním). Doprava jako základ ekonomiky, globální souvislosti, společná dopravní politika EU, Bílá kniha pro dopravu z roku 2001. Česká dopravní strategie (a české národní zájmy), otázky financování, dopravní témata českého předsednictví.

Emerging Europe: touching down : EU members, EU candidates and other countries

Rozvíjející se Evropa : přistání : členské země EU, kandidátské a další země

CEE Quarterly, Vol. 2009, No. 1, p. 4-58

Periodická analýza makroekonomického vývoje a ekonomická očekávání zemí střední a východní Evropy a dalších rozvíjejících se ekonomik. Každé zemi je věnován samostatný příspěvek, který

přehledně analyzuje hlavní ukazatele finančního a hospodářského vývoje ovlivněného finanční krizí a zpomalením světového hospodářství. Připojena je krátkodobá prognóza hospodářského zotavení a přehled aktuálního politického vývoje v daném státě.

Josef Pravec, Marcela Alföldi Šperkerová

Firmy versus rodiny : protikrizová opatření

Ekonom, Sv. 53, (2009) č. 7, s. 34-35

K vládnímu balíčku protikrizových opatření.

Petr Zahradník

Globální finanční krize a koncepty jejího řešení v Evropě a Spojených státech amerických

Mezinárodní politika, Sv. 33, (2009) č. 2, s. 7-9

Stručně o vzniku a příčinách finanční a následně i hospodářské krize. Dále o opatřeních k překonání krize v rámci EU (Evropský plán hospodářské obnovy z listopadu, resp. prosince 2008), v jednotlivých evropských státech a ve Spojených státech amerických (Obamův-Bidenův plán). - K tématu globální finanční krize viz i další příspěvky v tomto čísle čas., např. na s. 4-7 (Transformace finanční krize v globální hospodářský útlum: poučení, výzvy a geopolitické souvislosti), na s. 10-12 (Rusko a krize : potápí se ostrov?) aj.

How to restart the engine? : the state and the economy: Germany

Jak znovu nastartovat motor? : stát a ekonomika: Německo

The Economist, Vol. 390, (2009) No. 8622, p. 28-29

Evropské vlády přebírají do své péče stále větší část ekonomiky. V Německu se diskuse zaměřuje především na budoucí osud automobilky Opel. Vláda chce vynaložit 80 mld. EUR na oživení poptávky a na záchranu bank poskytla 500 mld. EUR. Založila "Fond německé ekonomiky", který má poskytovat záruky na úvěry a půjčky nefinančních institucí.

Mure Dickie ... [et al.]

Investing in Japan

Investování v Japonsku

Financial Times, Vol. 2009, No. 36952 (18.3.2009), sep. sect. (6 p.). Rubrika: Special report [FT]

Jednotlivé články hospodářskopolitického přehledu se zaměřují na investice do státních dluhopisů, dopad silné měny, suverénní fondy, trh nemovitostí, burzu, automobilový průmysl, malé podniky aj.

Malte Fischer, Bert Losse

Kleinere Brötchen

Po skončení recese se budeme muset uskrovnit

WirtschaftsWoche, 2009, Nr. 7, S. 18-23

Vývoj důležitých německých předstihových indikátorů naznačuje obrat v konjunkturu směrem nahoru; k důvodům opětovného "oživení" jednotlivých indikátorů a k jejich vypovídací hodnotě (jsou nastaveny tak, že celkovou hospodářskou produkci "předbíhají" až o 9 měsíců).

M. Jeršov

Krizis 2008 goda: "moment istiny" dlja global'noj ekonomiki i novyje vozmožnosti dlja Rossii

Krize roku 2008: "okamžik pravdy" pro globální hospodářství a nové možnosti pro Rusko

Voprosy ekonomiki, 2008, No. 12, s. 4-26

Zhoršení krize v západních zemích má za následek dramatické změny ve světovém finančním systému. V důsledku toho se podstatně mění regulační postupy v mnoha vyspělých zemích, a to i v oblastech, které se neměnily po mnoho let. Současně se objevují nové zdroje rizika. Článek přináší předpověď budoucího vývoje a také návrhy, jak posílit ruskou ekonomiku v podmínkách globální nestability. - Pozn.

Ulrich Hanke, Thomas Stölzel

Letzte Hoffnung Staat

Poslední nadějí je stát

WirtschaftsWoche, 2009, Nr. 8, S. 8-9

Balíky na podporu konjunktury; porovnání státní pomoci realizované (příp. ještě plánované) v USA, ve Francii, v Německu a ve Velké Británii. Aktuální výše státního dluhu na občana, kvóta nezaměstnanosti, vzájemná závislost na exportu/importu.

V.V. Kulešov

Mirovoj finanšovyj krizis i jego posledstvija dlja Rossii

Světová finanční krize a její důsledky pro Rusko

EKO, Sv. 2009, No. 1, s. 2-13

Analýza hlavních rizik spojených s rozvíjením krize v Rusku. Reálný sektor, státní podpora podniků a odvětví. - Viz i další články k problematice na s. 14-75.

Jana Karlubíková, František Múčka

Na prahu cenovej vojny

Trend, 2009, č. 9, s. 24-26, 29

Trend a vývoj spotřebitelských cen v SR.

Jonathan Kandell

Polish resistance

Polská odolnost

Institutional investor, Vol. 34, (2009) No. 1, p. 26-31

Krize silně zasáhla země střední a východní Evropy, ale Polsko představuje ostrůvek relativní stability. Hospodářský růst by měl v r. 2009 dosáhnout 3 %, výstavba komerčních nemovitostí pokračuje a banky není třeba zachraňovat. Krize však odhaluje potřebu dalších reforem, např. odklad privatizace zatížil Polsko neefektivními státními podniky. Vláda premiéra Tuska se však vyhýbá nepopulárním opatřením, jako je prodej podniků zahraničním investorům či snížení dotací krachujícím loděnicím.

Stefan Linz ... [et al.]

Preisentwicklung im Jahr 2008

Vývoj cen v roce 2008

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2009, Nr. 1, S. 91-105

Příspěvek dokumentuje vývoj spotřebitelských cen v Německu v roce 2008. Vysvětluje důvody nárůstu těchto cen v druhé polovině roku 2008, zvláštní pozornost věnuje cenám energií a surovin. Uvádí též srovnání cenového vývoje v Německu a v dalších zemích Evropské unie. - Pozn.

Nicholas Timmins

Projects seek partners

Projekty hledají partnery

Financial Times, Vol. 2009, No. 36933 (24.2.2009), p. 9

K současné situaci v oblasti financování velkých veřejných projektů v Británii ze soukromých peněz (Private finance initiative - PFI). Peníze na tuto formu spolupráce veřejného a soukromého sektoru vysychají a volání po státních zárukách nastoluje pochybnosti o tomto britském modelu financování infrastruktury.

Jiří Malý

Přistřihávání křidélka : mimořádný summit EU

Euro, 2009, č. 10, s. 68-69

Před dubnovým summitem zemí G20 se konal 23. února 2009 v Berlíně mimořádný summit zemí EU, na kterém státníci sjednocovali své postoje k řešení krize. Příspěvek rekapituluje blok opatření na zmírnění dopadů krize, upozorňuje na jejich fiskální souvislosti a zabývá se též nezbytností nové globální regulace finančních trhů.

Martin Seiwert, Thomas Katzensteiner, Franz Rother

Riskanter Schluck

Až k zakuckání

WirtschaftsWoche, 2009, Nr. 8, S. 46-47

Aktuální/očekávané pozitivní a negativní efekty šrotovného v Německu.

Zdeněk Husták

Robustní reakce : Evropská unie

Euro, 2009, č. 10, s. 86-87

Autor informuje o navrhovaném nařízení EU o ratingových agenturách, které má pomoci řešit příčiny finanční krize. Rekapituluje dosavadní pokusy EU o regulaci ratingových agentur a představuje hlavní požadavky navrhovaného nařízení. Zvažuje též budoucí vývoj směrem k vytvoření globálního standardu ratingů.

Stefan Homburg

Salto mortale

Salto mortale

WirtschaftsWoche, 2009, Nr. 7, S. 37

Krátká argumentace ohledně makroekonomické neúčinnosti/mikroekonomické škodlivosti balíků na podporu konjunktury vyhlášených německou vládou. Crowding out.

Martin Wolf

Seeds of its own destruction

Zárodek své vlastní destrukce

Financial Times, Vol. 2009, No. 36944 (9.3.2009), p. 7

Další ideologické božstvo padlo. Předpoklady, z nichž v posledních třech desetiletích vycházela politika i tržní ekonomika, jsou v troskách. Zásahy vlád nabývají na rozsahu a éra volných financí skončila. Důsledky současné krize mohou být dalekosáhlé a další vývoj se málokdo odváží odhadovat. - Jedná se o úvodní text k sérii článků pod názvem Future of capitalism.

Martina Jiránková

Sociální stát a jeho konkurenceschopnost v globálním světě

Scientia et Societas, Sv. 4, (2008) č. 4, s. 34-54

Stať se zabývá některými aspekty fungování sociálního státu - v souvislosti s produktivitou práce, s výdaji státu na vzdělání, vědu a výzkum i s konkurenceschopností jednotlivých zemí. Formování sociálních funkcí státu, vymezení rozsahu státu blahobytu. Doplněno množstvím číselných údajů ze statistik OECD, EU a z ročenky konkurenceschopnosti IMD.

Jiří Mihola, Mojmír Hájek

Udržitelný rozvoj - analýza České republiky

Statistika, Sv. 44, (2008) č. 6, s. 526-540

Cílem příspěvku je empirická analýza indikátorů udržitelného rozvoje v České republice v období 1995-2006. Analýza růstu ekonomiky a vlivu intenzivních faktorů, analýza míry bezporuchovosti rozvoje.

Stefan Wagstyl

Variable vulnerability

Proměnlivá zranitelnost

Financial Times, Vol. 2009, No. 36935 (26.2.2009), p. 7

O tom, jak krize postihuje východní Evropu. Místo oslav 20. výročí pádu Berlínské zdi přicházejí obavy z ohrožení hospodářských základů i politické stability. Země střední a východní Evropy jsou zranitelnější než Západ, ale dopady krize budou rozdílné. Jako základna relativní hospodářské stability je uvedeno Polsko, Česká republika a Slovensko. - Viz i článek v The Economist č. 8620 ze dne 28.2.2009 na s. 26-28 pod názvem The whiff of contagion: ex-communist economies.

Informatika. Počítače

Oliver Bauer, Beate Tenz

Informations- und Kommunikationstechnologien in Unternehmen : Ergebnisse für das Jahr 2008

Informační a komunikační technologie v podnicích : výsledky za rok 2008

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2009, Nr. 1, S. 47-54

Příspěvek přehledně informuje o vybavenosti a využívání informačních a komunikačních technologií v německých podnicích v roce 2008. Kromě vybavenosti počítači, internetem a uživatelskými sítěmi sleduje též různé uživatelské aspekty moderních informačních technologií, např. e-government, e-learning aj. - Pozn.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Tony Barber

European Union needs a permanent president

Evropská unie potřebuje stálého prezidenta

Financial Times, Vol. 2009, No. 36954 (20.3.2009), p. 2

Podle autora je načas, aby Evropská unie měla svého stálého prezidenta. Mj. na českém příkladu dokazuje, že stávající systém střídavého předsednictví je neefektivní a anachronistický.

Jan Karlas

Předsednictví Rady Evropské unie jako víceúrovňový proces

Mezinárodní politika, Sv. 33, (2009) č. 1, s. 4-6

K působení předsednictví na mezivládní rovině, na meziinstitucionální rovině EU a na rovině domácích institucí. Zapojení regionů, postoje veřejnosti. - K tématu viz i další příspěvky v tomto čísle čas., např. Církev a předsednictví České republiky v Evropské unii, České předsednictví v Radě Evropské unie z pohledu podnikatelů, "Předsednictví v Evropské unii dává příležitost zanechat viditelnou stopu" (rozhovor s Pavlem Teličkou) aj.

David Vondrák

Španělská zkušenost s kohezní politikou Evropské unie

Scientia et Societas, Sv. 4, (2008) č. 4, s. 138-160

Autor seznamuje s poznatky z téměř dvacetileté praxe Španělska v čerpání pomoci z fondů EU. Organizace čerpání pomoci, programová období 1989-1993 a 1994-1999 (objem prostředků, dopady realizovaných intervencí), programové období 2000-2006 (priority, jednotlivé programy, čerpání pomoci), programové období 2007-2013, konvergence na národní a regionální úrovni, zhodnocení příspěvku kohezní politiky k rozvojovým procesům ve Španělsku.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Dani Rodrik

A Plan B for global finance

Plán B pro globální finance

The Economist, Vol. 390, (2009) No. 8622, p. 72

Polemika s názorem, že potřebujeme posílit mezinárodní regulaci a dozor nad finančními trhy. Světová ekonomika bude podle autora daleko stabilnější a úspěšnější, bude-li silným národním regulátorům nadřazena jen mírná forma mezinárodní spolupráce, než abychom se pokoušeli vybudovat mohutný globální regulační a dozorčí rámec. Vyspělé státy se stěží vzdají podstatné části své suverenity ve prospěch mezinárodních agentur.

René Dell'mour

Direktinvestitionen 2006 : österreichische Direktinvestitionen im Ausland und ausländische Direktinvestitionen in Österreich

Přímé investice v roce 2006 : rakouské přímé investice v zahraničí a zahraniční přímé investice v Rakousku

Statistiken - Daten & Analysen, Jg. 2008, Nr. December 08 - Sonderheft, S. 5-68

Publikace Rakouské národní banky představuje výsledky statistických šetření přímých rakouských investic do zahraničí a zahraničních investic do Rakouska v roce 2006. Kromě celkových výsledků sleduje též jejich regionální a odvětvovou strukturu, výnosy, vliv na zaměstnanost aj. Pozornost věnuje též metodickým statistickým otázkám. - Pozn. -- Textová a tabulková část.

Geoff Dyer

China's dollar dilemma

Dolarové dilema Číny

Financial Times, Vol. 2009, No. 36932 (23.2.2009), p. 5

Tím, jak prudce zpomaluje čínská ekonomika, nabývá na intenzitě diskuse o řízení jejích rezerv. Ozývají se hlasy proti investování do málo výnosných dolarových aktiv, které je však pro americkou ekonomiku velmi důležité. Čínští představitelé již dali navzdory kritice najevo, že přinejmenším krátkodobě budou americké trhy podporovat, ale očekávají z americké strany vstřícnější postoj.

Podnik a podnikání

Francesco Guerrera

A need to reconnect

Je třeba navázat nové spojení

Financial Times, Vol. 2009, No. 36948 (13.3.2009), p. 9

V souvislosti s krizí se rozebírá otázka dalšího osudu anglosaského korporáčního modelu. Hluboké zmrazení kapitálových trhů, značné problémy některých finančních skupin a výsledný nárůst nadvlády státu nad soukromým sektorem zpochybňují některé základy anglosaského kapitalismu. Otázkou je, co by mělo nahradit otřesený hodnotový systém a operační principy, z nichž vycházelo řízení podniků přinejmenším od konce studené války. V ohni kritiky se ocitá činnost správních rad i platy vedoucích pracovníků. - Článek je součástí série nazvané The future of capitalism.

Laura L. Hansen

Corporate financial crime: social diagnosis and treatment

Podnikové finanční zločiny: sociální diagnóza a léčba

Journal of financial crime, Vol. 16, (2009) No. 1, p. 28-40

Finanční trestné činy "bílých límečků" v USA z hlediska jednotlivce, podnikové struktury i regulace a prevence. Návrhy na zjišťování a odstraňování nedostatků v podnikových strukturách na základě současných teorií ekonomické sociologie a kriminologie. - Pozn.

Ertragslage und Finanzierungsverhältnisse deutscher Unternehmen im Jahr 2007

Stav výnosů a finanční poměry německých podniků v roce 2007

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 61, (2009) Nr. 1, S. 33-57

Příspěvek přehledně informuje o stavu výnosů a finančních poměrech německých podniků v sektorech průmyslu, obchodu a dopravních služeb v roce 2006. Jde o pravidelné analýzy statistik podnikových bilancí v Německu v roce 2007. - Pozn. - Příspěvek je dostupný též v anglické jazykové verzi časopisu (German enterprises' profitability and financing in 2007 na s. 31-53).

Jürgen Flauger

Tschechen fördern deutsche Kohle

Češi vstupují do těžby německého uhlí

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 40 (26.2.2009), S. 14

Konsorcium s účastí energetického koncernu ČEZ převzalo německou společnost Mibrag mbH zaměřenou na těžbu hnědého uhlí v Sasku a Sasku-Anhaltsku (tržní podíl její produkce v Německu dosahuje cca 10 procent).

Arthur Braun, Tomáš Linhart

Velká reforma německého zákona o společnostech s ručením omezeným

Právní rozhledy, Sv. 17, (2009) č. 4, s. 130-134

Komentář k významné reformě německého zákona o společnostech s ručením omezením a o boji proti zneužívání (s účinností k 1.11.2008). Důvody pro změny a jejich cíle, hlavní body reformy zákona (např. urychlení zakládání společnosti s ručením omezeným, zvýšení atraktivity GmbH jako právní formy), další aspekty reformy. Inspirace pro ČR. - Pozn.

S.N. Zolotarëv

Zarubežnyj opyt bjužetirovanija kak metoda finansovogo planirovanija

Zahraniční zkušenosti s rozpočtováním jako metodou finančního plánování

Finansy, Sv. 2009, No. 1, s. 69-70

Finanční plánování; metody sestavování rozpočtu - break-down a build-up; provozní rozpočet, finanční rozpočet, rozpočet hotovosti, rozpočet kapitálových výdajů aj.; možnosti využití zahraničních zkušeností při sestavování rozpočtu v ruských podnicích.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Bundeskindergeldgesetz (BKGG) : vom 28. Januar 2009

Spolkový zákon o přídavcích na děti : z 28. ledna 2009

Bundesgesetzblatt. Teil I, 2009, Nr. 6, S. 142-149

Znění novely spolkového zákona o přídavcích na děti z 28. ledna 2009 (Německo). Stanovuje nároky na přídavky na děti a další sociální příspěvky pro rodiny s dětmi, upravuje též organizaci a postupy při výplatě těchto příspěvků.

Florian Schwahn

Entwicklungen im öffentlich-rechtlichen Alterssicherungssystem

Vývoj v systému důchodového pojištění veřejnoprávních zaměstnanců

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2009, Nr. 1, S. 84-90

Příspěvek informuje o vývoji důchodového pojištění u zaměstnanců veřejnoprávního sektoru v Německu (stav k 1.1.2008). Poukazuje na nárůst počtu příjemců důchodů u všech druhů těchto zaměstnanců (úředníci veřejné správy, soudci, vojáci z povolání aj.) - oproti předchozímu roku o 1,3 %. V roce 2007 bylo na důchodech a dalších dávkách těmto zaměstnancům a jejich pozůstalým vyplaceno 35,9 mld. eur. - Pozn.

Thomas Haustein, Markus Dorn

Ergebnisse der Sozialhilfestatistik 2007

Výsledky statistik sociální pomoci za rok 2007

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2009, Nr. 1, S. 68-83

Příspěvek představuje výsledky statistik sociální pomoci v Německu v roce 2007. Zohledňuje též změny v systému sociálního zabezpečení ("Hartz IV"), které vstoupily v platnost v lednu 2005 a které výrazným způsobem změnilly formu jejich statistického vykazování. - Pozn.

Michael Anyadike-Danes, Duncan McVicar

Has the boom in incapacity benefit claimant numbers passed its peak?

Dosáhl nárůst počtu žadatelů o dávky v pracovní neschopnosti svého vrcholu?

Fiscal studies, Vol. 29, (2008) No. 4, p. 415-434

Příspěvek analyzuje faktory, které přispěly k velkému nárůstu počtu žadatelů o dávky v pracovní neschopnosti ve Velké Británii za posledních patnáct let (1 mil. v roce 1971 - 2,5 mil. v roce 2006). Zkoumá strukturu žadatelů podle věku a pohlaví, sleduje délku pracovní neschopnosti, vliv zavedení registru aj. V této souvislosti představuje použitý model, který využívá též pro prognózu splnění cíle britské vlády - snížení počtu žadatelů na 1 mil. do roku 2016. - Pozn.

Eva Rievajová, Eva Pongráczová

K aktuálním otázkám důchodkového systému v Slovenskej republike

Fórum sociální politiky, Sv. 3, (2009) č. 1, s. 20-22

Autorky v úvodu seznamují s východisky a přístupy k důchodovým reformám, dále podrobně seznamují se třemi pilíři reformovaného důchodového systému na Slovensku. Upozorňují na některé změny (např. ve druhém pilíři) a připomínají doporučení Světové banky ze začátku roku 2008.

Bernd Fröhler, Jan Švoma

Odkládat domácí úkoly na poslední chvíli se nevyplácí

Bankovníctví, Sv. 17, (2009) č. 2, s. 28-30

Článek pojednává o současném stavu Solvency II - zásadního projektu regulace pojišťovacích společností. Dvě úrovně kapitálu pojišťoven - solvenční kapitál, minimální kapitál; implementace Solvency II.

Lenka Žiškova

Systémy sociálního zabezpečení v EU - Švýcarsko

Národní pojištění, Sv. 40, (2009) č. 1, s. 11-14

Stručně o švýcarském systému sociálního pojištění a jeho financování. Důchodové pojištění, zdravotní pojištění, pojištění v nezaměstnanosti, rodinné přídatky.

Dirk Heilmann ... [et al.]

Teure Pensionäre

Drazí penzisté

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 26 (6.2.2009), S. 12

Propad akciových kurzů a historicky nízké úroky způsobují obrovské deficity v podnikových penzijních fondech, nejtěživěji se dopady finanční krize projevují na podnikovém důchodovém zabezpečení v USA, Japonsku a Velké Británii. Firmy jsou fondům nuceny doplnit chybějící peníze, což zhoršuje jejich cash-flow a následně i hodnocení bonity podniku. V grafu struktura investic na důchodové zabezpečení v: USA, Japonsku, Velké Británii, Nizozemsku, Kanadě, Německu atd. (akcie, půjčky, peněžní trh, jiné formy investice). - Situaci v Německu se věnuje další příspěvek v tomto čísle HB na s. 12.

The next domino? : global insurance

Příští domino? : globální pojišťovnictví

The Economist, Vol. 390, (2009) No. 8622, p. 70-71

Analýza situace v americkém a evropském pojišťovnictví se zaměřuje na otázku, zda pojišťovny nebudou následovat osud bank. Zdá se, že mnoho společností, zejména v USA, spoléhá v otázce kapitálu na benevolentní vládu. Pojišťovny ale nejsou ze systémového hlediska tak důležité.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Hana Filipová

Nedám slevu zadarmo : ceny nemovitostí

Ekonom, Sv. 53, (2009) č. 9, s. 16-23

Obsáhlý příspěvek se věnuje vývoji cen nemovitostí v ČR v posledním období. Pokles zájmu o hypotéky, současná situace na realitním trhu, možnosti slev, růst zájmu o nájemní bydlení. Doplňeno cenovou mapou Prahy a přehledy (co ovlivňuje ceny bytů a domů; o co je největší zájem a o co je malý zájem). - K tématu viz též přísp. Nejdražše se bydlí v Monte Carlu na s. 24-25 tohoto čísla čas.

Ivan Telecký

Nemovitosti ve finančních transakcích. 2.

Ad Notam, Sv. 15, (2009) č. 1, s. 12-20

Zajištění úvěru - přehled zajišťovacích instrumentů v oblasti akvizice a výstavby nemovitostí (zástava nemovitostí, zástava movitých věcí a souboru věcí, zástava akcií, zástava obchodního podílu, ručení apod.). Financování prostředky veřejného trhu (primární emise cenných papírů, fondy). - Pozn.

Luboš Mistrík

Regulovaná neochota dohodnout sa

Trend, 2009, č. 5, s. 58-59

Posunutí termínu deregulace nájemného v SR. Historie (ne)deregulace.

Větší ochrana katastru bude vykoupená obtížnější dostupností

Finanční management, Sv. 6, (2009) č. 1, s. 59-60

Novelizace katastrálního zákona přináší pro žadatele o výpis z katastru povinnost prokázat svou totožnost a uvést důvod žádosti o výpis z katastru, kategorizace účelů požadovaného výpisu. Zlepšení přehledu evidence majetkových a ostatních práv.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Pavel Sibyla

Balík s otevřeným účtom

Trend, 2009, č. 7, s. 18

K novele slovenského zákona o službách zaměstnanosti, kterou se od 1.3.2009 (s dočasnou platností do 31.12.2010) zavádějí nové příspěvky na udržení zaměstnanosti. Podpora samostatné výdělečné činnosti, podpora vytvoření nového pracovního místa, příspěvek na samostatnou výdělečnou činnost v oblasti zpracování zemědělských výrobků. Snadnější zakládání sociálních podniků od 1.3.2009. Flexikonto.

Gesetz zur Neuordnung und Modernisierung des Bundesdienstrechts (Dienstrechtsneuordnungsgesetz - DNeuG) : vom 5. Februar 2009

Zákon o novém uspořádání a modernizaci zákona o státní službě : z 5. února 2009

Bundesgesetzblatt. Teil I, 2009, Nr. 7, S. 160-275

Znění zákona o novém uspořádání a modernizaci zákona o státní službě v Německu ze dne 5. února 2009. Upravuje podmínky pro službu státních zaměstnanců v oblasti státní správy, soudnictví, armády, policie aj.; jejich odměňování, sociální zabezpečení, profesní kariéru apod.

Dietrich Creutzburg

Öffentlicher Dienst marschiert voran

Veřejná služba pochoduje v čele

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 42 (2.3.2009), S. 4

Dvoustupňové zvýšení tarifních mezd ve veřejných službách v Německu (k 1.3.2009 a k 1.3.2010); v grafech přehled o počtu zaměstnanců veřejné služby na úrovni zemí, obcí a státu s uvedením počtu

úředníků a dále navýšení a dopad reforem tarifního práva v letech 2003-2010 na úrovni státu, zemí a obcí. - K tématu i další příspěvek na s. 8.

Sylvie Montout

The effects of globalisation on the supply of factors of production

Dopady globalizace na nabídku výrobních faktorů

Trésor-economics, Vol. 3, (2008) No. 49 December, p. 1-8

Proces globalizace a integrace rozvíjejících se ekonomik (zejména Indie a Číny) do světového obchodního systému výrazně ovlivňuje celosvětovou nabídku pracovních sil. Rostou mzdové nerovnosti mezi kvalifikovanými a nekvalifikovanými pracovníky, mění se i vzdělanostní struktura pracovníků z globálního pohledu. Fyzický kapitál versus finanční kapitál, odlišnosti v rozvíjejících se a vyspělých ekonomikách. - Pozn.

Verordnung über die Laufbahnen der Bundesbeamtinnen und Bundesbeamten (Bundeslaufbahnverordnung - BLV) : vom 12. Februar 2009

Nařízení o profesních kariérách úřednic a úředníků spolkového státu (nařízení o státní profesní kariéře) ze 12. února 2009

Bundesgesetzblatt. Teil I, 2009, Nr. 8, S. 284-319

Nařízení o profesních kariérách ve státní službě v Německu ze 12. února 2009 upravuje problematiku zaměstnávání ve státní správě (přijímání zaměstnanců, jejich služební postup, osobní rozvoj a kvalifikaci, pracovní hodnocení aj.).

When jobs disappear : unemployment

Když se ztrácejí pracovní místa : nezaměstnanost

The Economist, Vol. 390, (2009) No. 8622, p. 64-66

Světová ekonomika čelí nejvyššímu nárůstu nezaměstnanosti za několik desítek let. To, jak budou vlády reagovat, ovlivní trhy práce v příštích letech. V článku se rozebírá vývoj nezaměstnanosti v jednotlivých regionech. - Viz i článek na s. 11 pod názvem The jobs crisis.

Petr Taranda

Zaměstnanecký výdajový paušál - pojem dosud neznámý?

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 2, s. 28-29

Stručně k problematice tzv. zaměstnaneckých benefitů (v souvislosti s probíhající reformou veřejných financí). Autor nejprve seznamuje s jednotlivými zaměstnaneckými výhodami a představuje ty nejčastější. Dále se věnuje problematice příspěvku na závodní stravování, resp. stravenkám, a také otázce výše nákladů spojených s cestou do zaměstnání ve vztahu k reálnému výdělkem zaměstnance. V dalším textu pak upozorňuje na zkušenosti SRN s tzv. zaměstnaneckými výdajovými paušály a zvažuje jejich zavedení do českého daňového systému.

Marie Salačová

Změny náhrad cestovních výdajů

Právní rádce, Sv. 17, (2009) č. 1, s. 34-37

Ke změně sazeb náhrad cestovních výdajů s účinností od 1. ledna 2009. Zákonná povinnost úpravy sazeb, stravné, náhrada za používání silničních motorových vozidel. Doplněno kompletním přehledem sazeb stravného v zahraničí. - Pozn. -- K tématu viz přísp. Změna náhrad cestovních výdajů s účinností od 1.1.2009, uveř. v čas. Účetnictví, 2009, č. 2, s. 46-49.

Marcela Alföldi Šperkerová, Lucie Priknerová

Ztráta práce? Realita! : růst nezaměstnanosti

Ekonom, Sv. 53, (2009) č. 8, s. 14-17

K růstu nezaměstnanosti v České republice. Změny ve struktuře nezaměstnaných, nejpostiženější obory, recepty pro boj s nezaměstnaností (vláda, opozice), hlasy z úřadů práce. - Situaci na trhu práce v ČR a ve světě se věnují i další příspěvky na s. 18-21 s názvy Všude dobře, doma nejlíp? (týká se volných míst pro manažery vracející se do ČR ze zahraničí) a Děkujeme, odejdete (o dalších osudech nekvalifikovaných imigrantů v EU).

Právo

Petra Myšáková, Jiří Valdhans

K právním aspektům Světové obchodní organizace ve vztahu k ES. Část 5.

Obchodní právo, Sv. 17, (2008) č. 12, s. 2-11

K otázkám práva Světové obchodní organizace v kontextu práva evropského. Tato závěrečná část série příspěvků pojednává o právní povaze rozhodnutí WTO. Důkladně rozebírá dvě rozhodnutí ESD ve věcech C-93/02 Biret a C-377/02 Van Parys (uplatnění náhrady škody před ESD na základě rozhodnutí WTO). - Pozn.

František Novák

Legislativa ČR v roce 2007 - kvantitativní přehled

Právník, Sv. 148, (2009) č. 2, s. 159-177

Studie monitoruje stav a vývoj legislativy ČR v roce 2007. Typy sledovaných dokumentů, novelizační aktivita, rozdělení legislativních typů podle právních odvětví, mezinárodní smlouvy, vliv transpozice evropského komunitárního práva do právního řádu ČR, komparace současného stavu s celkovým vývojem legislativy na území ČR od r. 1918, koeficient změny legislativy.

Dana Musalová

Porovnání právní úpravy rozhodčího řízení v ČR a SR

Právo, Sv. 2, (2009) č. 1, s. 45-56

Postavení rozhodčího řízení po roce 1948, současná právní úprava rozhodčího řízení v ČR a v SR, porovnání jednotlivých institutů v obou právních úpravách (např. rozhodci, stálé rozhodčí soudy, rozhodčí řízení, rozhodnutí apod.). - Pozn.

Bohumil Havel

Předpokládané změny obchodního práva při rekonstrukci práva soukromého aneb nad návrhem obchodního zákona

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 1, (2009) č. 1, s. 1-10

Autor - hlavní zpracovatel návrhu obchodního zákona - se zamýšlí nad koncepcí změn obchodního práva, a v několika bodech rovněž i nad cíli těchto změn. Podrobněji např. ke správě obchodních korporací, k problematice koncernového práva, k novému pojetí firmy a závodu (podniku), k regulaci osobní společnosti, společnosti s ručením omezeným a dalších. - Pozn.

Erika Krčová

Riešenie sporov v medzinárodnom ekonomickom práve

Právník, Sv. 148, (2009) č. 2, s. 178-195

Řešení sporů v oblasti mezinárodních investic a v mezinárodním obchodu. Mezinárodní arbitráž (Washingtonská smlouva), bilaterální a multilaterální smlouvy o ochraně zahraničních investic, Všeobecná dohoda o clech a obchodu, systém řešení sporů v rámci Světové obchodní organizace. - Pozn.

Petr Taranda

Ústavní soud jednomyslně: stát není privilegovaným věřitelem

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 2, s. 59-62

K nálezu Ústavního soudu z prosince 2008, který se týkal otázky, zda si může správce daně v průběhu konkurzního řízení převádět nadměrné odpočty DPH vzniklé po prohlášení konkurzu na úhradu daňových nedoplatků vzniklých před prohlášením konkurzu. Podstata sporu, dřívější názor ÚS na zmíněnou problematiku, ochrana vlastnického práva podle ústavního pořádku, závaznost vykonatelných nálezů ÚS a další problémy spojené s aplikací nové právní úpravy insolvenčního zákona. - Pozn.

Statistika. Demografie. Sociologie

Mathias Krenzer, Anton Tischner

Aufbau einer webbasierten Datenbank gesetzlicher Informationspflichten

Vytváření webové databáze informačních povinností ze zákona

Wirtschaft und Statistik, 2009, Nr. 1, S. 27-35

Příspěvek popisuje proces vytváření databáze informačních povinností ze zákona, sleduje její podklady a funkčnost. Vychází přitom z programu německé vlády zaměřeného na snižování byrokratické zátěže pro podniky, občany i veřejnou správu. - Pozn.

Marek Rojíček

Nezjednodušíme statistické údaje : makroekonomika

Euro, 2009, č. 11, s. 86-87

Autor upozorňuje na riziko zjednodušené interpretace některých ukazatelů makroekonomické statistiky. Ukazuje rozdílné výsledky při zjišťování podílu vývozu zboží a služeb na HDP a podílu vývozu zboží a služeb na produkci a dokládá, že ke zjištění podílu vyrobené produkce na vývozu je třeba srovnávat obrátové ukazatele na straně zdrojů a užití ekonomiky.

Miloslav Chlad

Regionální aspekty makroekonomických ukazatelů - agregáty regionálních účtů. 2. část

Statistika, Sv. 44, (2008) č. 6, s. 483-502

Cílem stati je - v širších souvislostech - přiblížit uživateli statistických údajů problematiku makroekonomických ukazatelů s regionálním aspektem, které se v hlavní míře soustřeďují v tzv. "regionálních účtech". Tyto ukazatele pomáhají odhalovat regionální disparity, stanovit relace mezi regiony, ale i nalézt příčiny těchto rozdílů. V této části se autor věnuje problematice regionálních účtů. Podrobněji např. k obsahu kapitoly 13. ESA 1995, k implementaci regionálních účtů v České republice, k zavádění regionalizace HDP apod. - Pozn.

Pirmin Fessler, Peter Mooslechner, Martin Schürz

Statistische Herausforderungen der Forschung zu Finanzen privater Haushalte im Euroraum

Statistické výzvy při zkoumání finanční situace soukromých domácností v eurozóně

Statistiken - Daten & Analysen, Jg. 2009, Nr. 1. Q., S. 57-66

Příspěvek se zaměřuje na výzvy spojené se zjišťováním mikrodat o spotřebě a hospodaření soukromých domácností v eurozóně. Upozorňuje zejména na připravovaný průzkum Household Finance and Consumption Survey (HFCS), který má poskytnout kromě souhrnných dat i mezinárodně srovnatelná mikrodata o financích soukromých domácností. - Pozn.

Účetnictví

Christian Zwirner

Finanzkrise - Auswirkungen auf die Rechnungslegung : Sechs Anmerkungen aus Theorie und Praxis

Finanční krize - dopady na účetnictví : šest poznámek z teorie a praxe

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 8, S. 353-356

Finanční krize má přímý vliv i na oblast účetnictví, v němž už zanechala první stopy. Bližší pohled na symptomy finanční krize v účetnictví, které jsou rozebrány v šesti bodech (např. hlasitější kritika mezinárodního účetnictví, které, i když je transparentnější a lépe informuje než tradiční německé normy, nemohlo krizi zabránit). - Pozn.

Dalimila Mirčevská

Majetkové cenné papíry a podíly

Daně a finance, Sv. 17, (2009) č. 1-2, s. 15-25

Základní členění a zaúčtování majetkových cenných papírů a podílů (členění podle vykazování v rozvaze, druhy a forma akcií, zatímní listy, vyměnitelné dluhopisy, opční list apod.). Oceňování majetkových cenných papírů a podílů. Doplněno příklady.

Antonín Jeřábek

Novela vyhlášky č. 500/2002 Sb.

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 17, (2009) č. 1, s. 8-10

K vyhlášce č. 469/2008 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví.

Jaroslava Svobodová

Novela vyhlášky č. 504/2002 Sb.

Unes - účetnictví neziskového sektoru, Sv. 7, (2009) č. 2, s. 15-17

K vyhlášce č. 471/2008 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 304/2008 Sb., o účetnictví. Je určena pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. Přehled změn, účinnost vyhlášky.

Jaroslava Svobodová

Novela vyhlášky č. 505/2002 Sb.

Unes - účetnictví neziskového sektoru, Sv. 7, (2009) č. 2, s. 9-11

K vyhlášce č. 472/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 505/2002 Sb. - v souvislosti s účinností novely zákona o účetnictví (zákon č. 304/2008 Sb.). Přehled nejdůležitějších změn a nově vložených ustanovení, účinnost vyhlášky. - Viz též Finanční, daňový a účetní bulletin, 2009, roč. 17, č. 1, s. 11-12.

Jindra Plesníková

Občanská sdružení : hospodaření po 1.1.2009

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 2, (2009) č. 3, s. 8-10

Hospodaření občanských sdružení; jednoduché účetnictví/daňová evidence, uchovávání účetních písemností po uzavření účetních knih, typy příjmů občanského sdružení, nakládání s finančními prostředky, odměna neuvolněného funkcionáře (doplněno příkladem), povinnosti vůči zdravotním pojišťovám.

Hana Vomáčková

Přeměny obchodních společností a družstev a zobrazení důsledků možného přecenění majetku a závazků v českém účetnictví

Účetnictví, 2009, č. 2, s. 37-45

K problematice oceňování jednotlivých položek majetku a závazků přebíraných nástupnickou společností, k ocenění čistého obchodního majetku pro hodnotu vlastního kapitálu nástupnické společnosti.

Blažena Petrlíková

Vnitřní předpisy k účetnictví nevýdělečných organizací v roce 2009

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 2, (2009) č. 3, s. 11-13

Vnitřní předpisy k účetnictví v nevýdělečných organizacích (upraveno např. § 28 zákona o účetnictví). Cíle a zaměření vnitřních předpisů; etapy vydání vnitřního předpisu.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 4/2009

Osobní náklady, účtová skupina 52. Daňově neuznatelné náklady v účtovém rozvrhu podnikatele. Mateřská a dečtiná společnost v legislativních normách [k sankcím za nesestavenou, neúplnou, nezveřejněnou konsolidovanou účetní závěrku].

Účetní TIP

č. 6/2009

Pomůcka pro vyplňování přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období (kalendářní rok) 2008.

č. 7/2009

Firmy budou moci splácet pojistné postupně až tři roky. Elektronický oběh dokladů a elektronický podpis v účetnictví po 1.1.2009. DPH u leasingu v roce 2009. Dopltek sociálního a zdravotního pojištění za rok 2007.

Veřejná správa

Petr Pospíšil

Akciové společnosti zakládáné územními samosprávnými celky

Právní rádce, Sv. 17, (2009) č. 1, s. 23-29

O územních samosprávných celcích a o jejich působení v pozici zakladatele (obchodních) akciových společností. Zakládání a zřizování společností k zabezpečení služeb veřejného zájmu, výkon působnosti valné hromady akciové společnosti, úloha zastupitelstva kraje, volba orgánů při založení společnosti (a v dalším období). - Pozn.

Eva Janečková, Václav Bartík

Vrácení věci k došetření podle ustanovení § 18 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole

Správní právo, Sv. 42, (2009) č. 1, s. 1-6

Ke znění § 18 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, účinnému do 31.12.2005, které upravovalo tzv. námitkové řízení (a rovněž i úlohu vedoucího kontrolního orgánu). Dále k zákonu č. 501/2004 Sb., který s účinností od 1. ledna 2006 znění § 18 zákona o státní kontrole změnil (záměrem bylo zjednodušení námitkového řízení). Autoři se v dalším textu pokoušejí odpovědět na otázku, zda i za současného stavu právní úpravy je možné v rámci rozhodování o námitkách vedoucím organizace vrátit věc k došetření. - Pozn.

Veřejné finance. Rozpočet

Brave rhetoric, grim reality : the government's finances

Skvělá rétorika, hrozivá realita : finance americké vlády

The Economist, Vol. 390, (2009) No. 8620, p. 43-44

Fiskální politika amerického prezidenta a co by ji mohlo ohrozit; splnitelnost slibů ohledně snížení rozpočtového schodku do r. 2013; fiskální rizika vyplývající z delší recese nebo dlouhodobé stagnace.

Jameson Boex, Renata R. Simatupang

Fiscal decentralisation and empowerment : evolving concepts and alternative measures

Fiskální decentralizace a posílení pravomocí : rozvíjené koncepce a alternativní opatření

Fiscal studies, Vol. 29, (2008) No. 4, p. 435-465

Příspěvek představuje nejčastěji užívaná opatření v souvislosti s fiskální decentralizací a upozorňuje na slabá místa dosavadních reforem. Dále nabízí alternativní přístup převodu fiskálních pravomocí a fiskální decentralizace a pomocí modelu kvantifikuje jeho přínosy na širokém spektru zemí. - Pozn.

Donata Riedel

Grundgesetz verbietet Schattenetats

Ústava zakazuje stínové rozpočty

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 45 (5.3.2009), S. 4

K návrhu změn rozpočtových předpisů resp. dluhové hranice v německé ústavě. - Překlad viz Informace Odborné knihovny MF č. 4/2009.

Axel Schrunner

Gute Kredite, schlechte Kredite

Nové úvěry, staré úvěry

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 20 (29.1.2009), S. 3

Erblastentilgungsfonds; k problematice (definitivního umoření) starých dluhů z dob NDR soustředěných v rámci fondu na umoření poděděných dluhů založeného v roce 1995. Zákon o začlenění dluhů (Schuldeneingliederungsgesetz), který řešil zrušení stínových rozpočtů (tzv. vedlejší rozpočtové hrnce). - Tématu úhrady starých německých dluhů souvisejících s obdobím znovusjednocení Německa se věnují i další příspěvky na s. 3.

Olga Sedláčková

Kdyby se chtělo, tak by se mohlo! : komunitní rozpočtování

Veřejná správa, 2009, č. 2, s. 13

K důvodům a výhodám zavedení komunitního/genderového rozpočtování do rozpočtového procesu ČR - na úrovni rozpočtů měst a obcí. Uplatňování komunitního rozpočtování ve světě.

Logica buduje informační systém pro finskou Státní pokladnu

Finanční management, Sv. 6, (2009) č. 1, s. 58

Budování interního informačního systému Státní pokladny ve Finsku (s technologií SAP).

Petra Pelantová

Národ sobě : dluhopisy pro domácnosti

Euro, 2009, č. 11, s. 40-41

Příspěvek upozorňuje na rizika spojená se záměrem vlády distribuovat formou dluhopisů v několika balících po sobě až deset procent státního dluhu domácnostem. Jde např. o obranné reakce bank, které by přišly o podstatnou část vkladů (Češi mají uloženo v bankách, stavebních spořitelnách, podílových či penzijních fondech a pojišťovnách 1,9 bilionu korun).

Ondřej Schneider

Obamův rozpočet: držte si klobouky

Hospodářské noviny, Sv. 53, č. 42 (2.3.2009), s. 11

Komentář k rozpočtovému výhledu na období 2009-2010, který na konci února představil americký prezident B. Obama. Podrobněji o chystaných změnách i cílech (zdanění příjmů z investic, reforma zdravotnictví a školství, snížení nerovností v příjmech obyvatel aj.).

Věra Kameníčková, Ondřej Pirohanič

Obecní příjmy : porovnání příjmů obcí podle velikostních skupin

Obec & finance, Sv. 14, (2009) č. 1, s. 22-24

(Jednotlivé) příjmové položky obecních rozpočtů; k rozdílu v hlavních příjmových položkách v rámci osmi velikostních obecních kategorií v letech 2004-2007. Daňové/nedaňové příjmy, poplatky,

dotace, kapitálové příjmy. - Rozdílům v příjmech obecních rozpočtů mezi jednotlivými kraji se věnuje navazující příspěvek na s. 25-27.

S.V. Kazancev

**Projekt federal'nogo bjudžeta 2009-2011 gg.: raschodnaja čast'
Návrh federálního rozpočtu na léta 2009-2011: výdajová část**

EKO, 2008, No. 11, s. 19-40

Ministerstvo financí RF připravilo návrh souboru dokumentů ke konsolidovanému a federálnímu rozpočtu a rozpočtové a daňové politice na léta 2009-2011. Z analýzy rozpočtovaných částek vyplývá, že hlavní problém nadcházející tříletky vidí autoři dokumentů v tom, jak bude stát plnit své závazky ohledně důchodového zabezpečení občanů. - Pozn.

Eduard Komárek

Rozpočtová pravidla - změny územních rozpočtů

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 2, (2009) č. 3, s. 2-5

Územní rozpočty; přehled změn v důsledku novelizace resp. zcela nového znění zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech. Přiblížení dvoukonceptního řešení při rozhodování o majetku obce a jeho využití. Porušení rozpočtové kázně (kontrola, sankce). Upřesnění k rozpočtu ÚSC, podnikatelská činnost ÚSC. Zveřejnění návrhu rozpočtu/návrhu závěrečného účtu Regionální rady soudržnosti, rozpočtová skladba svazků obcí. Nová úprava problematiky správních deliktů. Hospodaření organizačních složek. - K tématu také příspěvek v časopise Obec & finance, 2009, č. 1, s. 14.

Evan Tanner, Kevin Carey

**The perils of tax smoothing: sustainable fiscal policy with random shocks to permanent output
Rizika teorie daňového vyrovnání: udržitelná fiskální politika v podmínkách vnějších šoků vůči trvalému růstu**

Finance a úvěr, Vol. 58, (2008) No. 11-12, p. 502-524

Autoři analyzují rizika, kterým musí čelit fiskální politika v podmínkách, kdy je ekonomika vystavena vnějším šokům. Ukazují, že nejistota v předpovědích dlouhodobého hospodářského růstu představuje riziko pro teorii daňové optimalizace a dlouhodobě udržitelnou zdravou fiskální politiku. - Pozn.

Eduard Komárek

Zadluženost obcí

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 2, (2009) č. 3, s. 14-15

Hospodaření obcí ČR; k novému systému monitorování zadluženosti obcí (souvisí s připravovaným Centrálním systémem účetních informací státu). Výčet legislativních opatření k regulaci zadluženosti obcí. Povinný přezkum hospodaření obcí/svazku obcí v uplynulém roce, součinnost obcí při přípravě návrhu státního rozpočtu.

Životní úroveň

Holly Sutherland ... [et al.]

**Keeping up or falling behind? The impact of benefit and tax uprating on incomes and poverty
Udržování úrovně nebo pokles? Dopad valorizace dávek a daňových reforem na příjmy a chudobu**

Fiscal studies, Vol. 29, (2008) No. 4, p. 467-498

Příspěvek analyzuje střednědobé dopady aktuální valorizační politiky britské vlády na životní úroveň různých skupin obyvatelstva a na veřejné finance. Vysvětluje dosavadní pravidla valorizace a daňových úlev ve Velké Británii, představuje využívané databáze a metodiku. Dále zjišťuje, jaké důsledky by po dvaceti letech mělo zachování dosavadních pravidel valorizace. - Pozn. -- K tématu viz též následný příspěvek v tomto čísle časopisu: Analysing tax-benefit reforms using non-parametric methods (Analýza reforem daní a dávek pomocí neparametrických metod), s. 499-522.

Ostatní

Stefan Menzel

Der Milliardär aus dem Nichts

Miliardářem z ničeho

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 51 (13.-15.3.2009), S. 27

Finanční aktivity českého podnikatele Petra Kellnera.

ZKRÁCENÉ PŘEKLAGY ODBORNÝCH ČLÁNKŮ

IMF warns of strains exerted on east Europe

MMF varuje před zátěží, které je vystavena východní Evropa

Financial Times, 6.4.2009, No. 36968, p. 2

Je docela dobře, že světoví lídři vidí summit G20 jako úspěch v boji se světovou hospodářskou krizí. Z věcné zprávy Mezinárodního měnového fondu vyplývá, jak těžká práce je čeká v jednom klíčovém regionu – střední a východní Evropě.

Podle analýzy, která zahrnuje Turecko stejně jako bývalé komunistické země, by hrubý domácí produkt měl v tomto roce prudce klesnout na 2,5 %, zatímco ještě loni na podzim předpověď zněla 4,25 %.

„Finanční krize silně zatěžuje již tak slabá místa rozvíjejících se evropských ekonomik ... Hrozí, že úvěrové ztráty zahraničních poboček západoevropských bank nastartují začarovaný kruh poklesu ... Regionální měny jsou pod tlakem a napětí mezi nimi roste,“ říká zpráva, která byla vypracována zhruba před měsícem.

Prognózy MMF se řadí do pochmurnější části škály tržních projekcí, ale interval nepřekračují. Autoři odhadují, že region (kromě Ruska - vzhledem k jeho značným devizovým rezervám) čekají letos splátky zahraničních dluhů v celkové výši 413 miliard dolarů a 84 miliard dolarů bude zapotřebí na financování deficitu běžných účtů, přičemž v r. 2010 se tyto částky o něco sníží. Fond předpokládá, že míra prolongace dluhů klesne letos na 50 % u soukromého dluhu a na 90 % u státního dluhu s tím, že v r. 2010 dojde k mírnému zlepšení.

Na tomto základě a s přihlédnutím k dalším veličinám MMF odhaduje, že „finanční mezeru“ regionu – peníze, které nelze najít na trhu – by mohla v r. 2009 dosáhnout 123 miliard dolarů a v příštím roce 63 miliard dolarů, čili dohromady 186 miliard. Největší finanční mezeru vykazuje Rumunsko (34 mld. USD), Turecko (40 mld. USD) a Polsko (59 mld. USD), země, které se až dosud dařilo unikat tomu nejhoršímu z krize.

MMF může pomoci uzavřít tuto mezeru ve výši 186 miliard dolarů poskytnutím více než 81 miliard dolarů ze svých prostředků. Až 105 miliard by měly poskytnout další instituce včetně Evropské unie a věřitelské státy.

„Existují velké rozdíly ve schopnostech jednotlivých zemí čelit krizi,“ říkají autoři. Srovnávají Polsko, Českou republiku a další země, které „nemají žádnou bezprostřední potřebu finančních prostředků“, ale v budoucnu by mohly pocítit nedostatek likvidity, s dalšími zeměmi v rámci a mimo rámec EU jako Maďarsko, Lotyšsko a Ukrajina, které jsou už zařazeny do programů MMF.

Zpráva varuje, že staré země EU nemusí být imunní: „Řešení problémů ve vyspělých zemích EU, které mohou být ovlivněny finančními potížemi v souvislosti s krizí ve střední a východní Evropě, si vyžádá pro-aktivní strategii.“

MMF upozorňuje na zranitelnost států s velkými podíly domácích půjček v zahraničních měnách, jako jsou především Estonsko, Lotyšsko a Srbsko.

Podle odhadu autorů by banky v regionu, což jsou hlavně dceřiné společnosti západoevropských skupin, mohly mít až 20 % špatných půjček z celkového objemu, i když může jít o konzervativní odhad. Západoevropské banky, jejichž zastoupení v regionu představuje 1 600 mld. USD, by mohly vykazat ztráty ve výši 160 mld. USD. Jejich potřeba nového kapitálu se odhaduje na 100 až 300 mld. USD, podle vývoje.

„Otevřenou a zásadní otázkou zůstává, kam toto břemeno dopadne a jak se o ně vyspělé a rozvíjející se ekonomiky podělí.“

Zpráva vyzývá k celoevropské akci zahrnující EU a Evropskou centrální banku, i když Brusel a ECB vyjádřily v tomto bodě pochybnosti a uplatňují individuální přístup k jednotlivým zemím.

Zpráva dále říká, že „rozsáhlejší krizi by mohl nastartovat krach některého z kurzových režimů, které se stále více jeví jako neudržitelné“, čímž naráží na režimy fixních kurzů např. v pobaltských zemích.

Kroky v rámci celého regionu by mohly zahrnovat podporu krátkodobé likvidity, makroekonomickou stabilizaci, rekapitalizaci bank podporovanou západoevropskými úřady, restrukturalizaci bank ve východní Evropě a restrukturalizaci dluhu.

Pro členy EU doporučuje Mezinárodní měnový fond euroizaci – přijmout společnou měnu i bez formálního členství v eurozóně nebo získat zastoupení v radě ECB. To by ale mělo za následek politické i ekonomické problémy.

Zpracovala Mgr. M. Tichá

Mark Schrörs

Nein zum Euro-Eilbeitritt

Ne uspěchanému vstupu do eurozóny

Auszüge aus Presseartikeln, 18. März 2009, Nr. 12, S. 8

Maďarský premiér Ferenc Gyurcsany je muž razantních výpovědí: odmítá vznik nové železné opony a připomíná západoevropským zemím potřebu solidarity s těmi státy východní Evropy, které se v důsledku finanční krize a světové recese dostaly do vážných obtíží. Jedním z jeho ústředních požadavků je zkrácení přijímací lhůty pro přístup do eurozóny.

Rovněž polský premiér Donald Tusk usiluje o zmírnění přístupových kritérií a nalézá v tomto směru porozumění i u některých významných osobností. Pro zkrácení čekací doby se vyslovil šéf Banky pro východní Evropu Thomas Mirow a také francouzský prezident Nicolas Sarkozy se zdá být ochoten diskutovat o těchto požadavcích.

Nicméně naléhání Maďarska a Polska na rychlejší zakotvení v domněle bezpečném přístavu eura, jakkoli pochopitelné na pozadí propadu jejich národních měn, nemůže být z rozumných důvodů úspěšné. Jejich přijetí ve zkrácené lhůtě či v uspěchaném tempu by ve skutečnosti nepoškodilo jen eurozónu, ale bylo by v rozporu se skutečnými zájmy těchto kandidátských zemí – zejména v dlouhodobější perspektivě.

Pokud by eurozóna souhlasila s urychleným přistoupením Maďarska, přijala by mezi sebe zemi s mnoha problémy, např. s vysokým rozpočtovým deficitem a deficitem platební bilance. V době, kdy trhy spekulují dokonce o rozpadu měnových unií, by to byl fatální signál. Za současných podmínek by každé změkčení tvrdých přístupových kritérií dále oslabilo důvěru v euro.

Je jistě pravda, že se již v minulosti vyskytly případy, kdy výklad přístupových kritérií nebyl zcela striktní – týkalo se to takových oblastí, jakými jsou inflace, státní finance, směnné kurzy a dlouhodobé úrokové sazby. Nebo – v případě Řecka – se dodatečně zjistilo, že splnění přístupových kritérií bylo docíleno pomocí manipulace se statistikami. V současné době jsou to nicméně právě tyto členské země, které mají velké potíže. Jejich příklad je varováním, aby se neopakovaly stejné chyby.

Rozšíření eurozóny může sice být i v zájmu současných členských zemí – jako pobídka pro rozvoj obchodu a integraci finančních trhů. To ovšem platí jen v případě, že se jedná o solidní kandidáty. Nelze zapomínat na skutečnost, že právě země jako Maďarsko po svém vstupu do Evropské unie v roce 2004 neprojevil dostatečně důrazně potřebné úsilí o splnění přístupových kritérií do eurozóny.

Gyurcsany se snaží o zkrácení času, ve kterém se kandidátské země nacházejí v tzv. mechanismu směnných kurzů II (jde o zkrácení ze dvou let na jeden rok). Může se to jevit jako okrajová záležitost. Ve skutečnosti jde ale o důležitý test udržitelnosti finanční a hospodářské politiky kandidátské země, potvrzující, že se jí daří v delším časovém horizontu udržet fixní kurz své měny vůči euru bez větších výchytek. Úlevy v této oblasti by byly jen počátkem procesu změkčování dalších kritérií.

Je pravdou, že samotným kandidátským zemím by rychlý přístup pomohl krátkodobě řešit jejich akutní problém – úvěry v cizí měně. Podle ratingové agentury Fitch je například sedmdesát procent všech maďarských úvěrů v cizích měnách, z větší části v eurech. Čím více maďarský forint ztrácí svoji

hodnotu, tím obtížněji budou podniky a domácnosti tyto úvěry splácet. Euro by tento problém odstranilo a navíc by zlepšilo ratingové hodnocení země.

Za krátkodobé zmírnění finančních obtíží by ovšem takovéto země zaplatily vysokou cenu. Vzdaly by se vlastní peněžní politiky a flexibilního směnného kurzu. Vzhledem k nedostatečné konkurenceschopnosti by však mohl být směnný kurz v budoucnosti důležitým nástrojem, umožňujícím zmírnění bolestných reforem. Itálie a Španělsko mají problémy mimo jiné také proto, že už nemohou devalvovat jako dříve.

Navíc euro lze sotva považovat za nějaký druh zázračného léku na všechny neduhy. To se ukazuje zřetelně v případě těch členských zemí eurozóny, které žily nad poměry a mají nyní velké problémy. Důsledkem toho je snížení jejich hodnocení ze strany ratingových agentur a také finanční trh je trestá vysokými úrokovými přírůžkami na jejich státní obligace. Příkladem takto postižené země může být Irsko.

V současných podmínkách turbulencí na finančních trzích se navíc zdá být nemožné pevně stanovit směnný kurz zlatého nebo forintu vůči euru. Pokud by byl stanoven příliš nízko, hrozí přehřátí ekonomiky a inflace. V opačném případě, při příliš vysokém nastavení, by trpěla konkurenceschopnost a exporty (nemluvě ani o možnosti útoků devizových spekulantů na národní centrální banky a na Evropskou centrální banku).

To všechno neznamená, že by stávající členské země eurozóny neměly pomáhat východoevropským kandidátským zemím. Hospodářské a finanční propojení je zde velmi těsné. Z toho důvodu také Evropská unie výrazně navýšila záchranné balíčky Mezinárodního měnového fondu pro Lotyšsko a Maďarsko. Přiměřená pomoc bude nezbytná i v budoucnu. Rovněž Evropská centrální banka může vypomoci s likviditou. Uspěchané rozšíření eurozóny však není žádným řešením.

Zpracovala Ing. K. Gubová

Frank Thewes

Steuern kassieren, Almosen spendieren

Inkasovat daně a rozdávat almužny

<http://www.focus.de> - 16.4.2009

Německou konjunkturu mají podpořit nejdražší předvolební dárky všech dob - přitom by mnohé, co ekonomice skutečně pomáhá, zase tak moc nestálo.

Ve druhé největší německé bance, kde má stát podíl 25 procent + 1 akcii, vězí 18 miliard eur z peněz daňových poplatníků. Vrcholem přitom je, že banky a její vlastníci mohou bez ohledu na převzetí v plné výši zúčtovat ztráty se zisky. Pro státem zachraňované banky nechal spolkový ministr financí Steinbrück tuto výjimku zapracovat do zákona - pokud ale např. BMW vstoupí s minimálně 50 procenty do Oplu, nebude už se fiskál o naběhlé ztráty starat. Soukromé podniky tak musí ve srovnatelných případech platit podstatně vyšší daně než banky se státní účastí a proto také teď některé krachují. Na rozdíl od předchozích let by si příp. investoři „za odměnu“ v rámci sanace nakoupili ještě i vyšší daňové dluhy - což mnohé odrazuje od převzetí postiženého podniku.

Fiskál podniky vysává

Absurdní úprava se nazývá zánik ztráty (Verlustuntergang) a je jednou z léček, které politici velké koalice na základě Steinbrückova návrhu vložili do reformy podnikových daní k 1.1.2008 - z hlediska německých podniků bohužel nejde o jedinou daňovou nástrahu. Další se jmenuje „úroková hranice“ a funguje takto: podnik, který zatím vytvořil malé nebo žádné zisky a potřebuje tím pádem vyšší úvěry, už za určitých okolností nemůže úroky za úvěr odepisovat. Podnik pak nejen že musí více zaplatit za své úvěry, ale i na dodatečných daních. To zhoršuje finanční hendikep podniku a urychluje propouštění.

Nebezpečné předpisy

Jiný mučící nástroj je finančními úřady označován jako přípočet (Hinzurechnung); při něm se k zisku připočítává ještě část nákladů jako např. za úroky, živnostenské nájmy a leasingy a pak se teprve zdaní. Pro fiskál je to velmi praktické, neboť dostává peníze i v případě absence zisku (což však už narušuje substanci podniku). Mnohý podnikatel by sice raději rezervami přispěl k dobré náladě mezi zaměstnanci, místo toho však musí spolu s nimi a z vlastního sponzorovat potřebné politické nápady typu šrotovného.

Namísto investice ve výši pěti miliard eur na šrotování aut mohla velká koalice zjednodušit zdanění soukromého využití služebních vozů. Tam fiskál dosahuje ročně chabých 200 milionů eur - náročně a nákladně z(a)jišťovaných daní z platů a podnikových kont. Zhruba 85 procent podnikových vozů ale pochází od německých výrobců, a nejedná se opravdu jen o lepší značky, v nichž jezdí ministři či vrcholoví manažeři. Průměrná cena německých služebních vozů se pohybuje okolo 26 000 eur, polovina z nich patří do třídy kompaktních (Golf, BMW1er aj.) a střední třídy (Audi A4, BMW 3er, Passat). Většinu z těchto 3,5 milionu firemních vozů řídí montéři, řemeslníci, externí pracovníci, OSVČ ...

Boj o knihu jízd

... a mnozí z nich se zlobí kvůli byrokratickým předpisům, jimiž se fiskál snaží dobrat ohodnocení výhody možného či faktického využití firemního vozidla pro soukromé účely. Trvalý boj o správně vedenou knihu jízd stojí daňové poplatníky i stát mnoho peněz, času a energie. Jednodušší předpisy by v konečném součtu nepřinesly ztráty, jen by odpadly obrovské náklady - ale zřejmě si na své musí přijít komplex závistivosti, i když při tom ztrácíme na blahobytu.

Týká se to i posledních návrhů z volebního programu SPD, protože pokud dojde ke zpřísnění u tzv. daně z bohatství, může to postihnout i lidi nepříliš majetné. Zaměstnanec, který opouští podnik se šestimístným odstupným, z něhož má event. vyžít i několik let, by se pak ke svému překvapení mohl náhle ocitnout v režimu zdanění velmi bohatých. Podle představ SPD totiž má být hranice [pro maximální sazbu] daně z příjmů snížena na 125 000 eur ročně pro jednotlivce, což za určitých okolností zkrátí cestu k Hartz IV [podpora v nezaměstnanosti]. A zdá se, že právě to mají někteří politici v úmyslu: nejprve všechny pořádně zdanit a vyprodukované oběti pak velkoryse obdarovávat almužnami ze státní pokladny.

Zpracovala M. Beránková

Odbor Personální Oddělení Finanční a ekonomické informace

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

8:30 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý, čtvrtek, pátek:

8:30 - 12:00

13:00 - 15:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

8:30 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

http://www.mfcz.cz/cps/rde/xchg/mfcz/xsl/kniha_info.html

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>